

No 166

ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ
2019

—
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ISSN 1106-7160 // // ISSN 2623-3053

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ - ΕΞΑΓΩΓΕΣ: ΤΟ ΔΙΠΤΥΧΟ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Κάντε
τη σωστή
κίνηση

Διαφημίστε
τις υπηρεσίες σας
& τα προϊόντα σας

μέσα από τις σελίδες
των Οικονομικών Χρονικών

Απευθύνονται
σε 105.000
οικονομολόγους
& λογιστές
φοροτεχνικούς

που απασχολούνται
στο δημόσιο & ιδιωτικό τομέα

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Τηλ.: 213-21.41.866, 213-21.41.870

Δημιουργήστε την προσωπική σας ιστοσελίδα!

1

Κατοχυρώστε το όνομα (domain) που επιθυμείτε.

2

Αποκτήστε πακέτο φιλοξενίας (hosting).

3

Διαμορφώστε την ιστοσελίδα σας.

Για πρώτη φορά το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας προσφέρει σε όλα τα Μέλη του και σε όλους τους Λογιστές - Φοροτεχνικούς τη δυνατότητα να δημιουργήσουν την προσωπική τους ιστοσελίδα στο διαδίκτυο ΔΩΡΕΑΝ για ένα χρόνο.

Πρόκειται για μια υπηρεσία που εξασφάλισε το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας μέσω της εταιρείας IpHost και του Ευρωπαϊκού Μητρώου για Ονόματα Χώρου στο Διαδίκτυο (EURid).

Εναλλακτικά, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την προσφορά μεταφέροντας στο πακέτο φιλοξενίας (hosting) την υπάρχουσα ιστοσελίδα σας δωρεάν.

*Το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας δεν ευθύνεται για το περιεχόμενο των ιστοσελίδων που θα επιλέξουν να αναρτήσουν τα Μέλη του και οι Λογιστές - Φοροτεχνικοί. Το περιεχόμενο των ιστοσελίδων δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη και τα χρηστά ήθη. Η αποδοχή της προσφοράς από πλευράς των Μελών και των Λογιστών - Φοροτεχνικών συνεπάγεται την ανεπιφύλακτη αποδοχή και των παραπάνω.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ
2019

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β. ΚΟΛΛΙΑΣ,
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ο.Ε.Ε.

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΜΑΥΡΙΔΟΥ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΒΟΥΡΓΑΝΑ ΜΑΡΙΑ
ΜΑΥΡΙΔΟΥ ΕΛΙΣΑΒΕΤ
ΝΩΤΗΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΤΗΛ. 213-21.41.800

e-mail: press@oe-e.gr

[f facebook.com/oikoneegr](https://www.facebook.com/oikoneegr)

[t twitter.com/oikonomiko_epim](https://twitter.com/oikonomiko_epim)

[y youtube.com/user/oikonee](https://www.youtube.com/user/oikonee)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 12-14, 10563

ΤΗΛ. 213-21.41.800,

FAX: 210-52.27.300

www.oe-e.gr

ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΤΗΛ.: 213-21.41.866

ART DIRECTION / DESIGN

ΦΕΤΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

fetanisioannis.com

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ ΑΡΘΡΩΝ

ΦΕΤΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

fetanisioannis.com

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

PRINTECO ΕΠΕ

Βερανζέρου 59, 10438

ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ: 210 8075620

FAX: 2106256920

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση,
αναπαραγωγή ή μετάδοση
με οποιοδήποτε οπτικοακουστικό μέσο
όλου ή μέρους του περιοδικού χωρίς
την έγγραφη άδεια του εκδότη

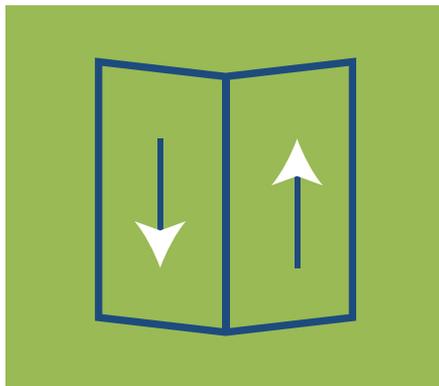
8

Επενδύσεις - Εξαγωγές:

Το δίπτυχο της ανάπτυξης

Του Κωνσταντίνου Κόλλια

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

18

Περί ισότητας ευκαιριών στην ανάπτυξη

Του Μιχάλη Κατρίνη

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

24

Ανάπτυξη με επίκεντρο τη βιομηχανία

Του Αλέξανδρου Χατζόπουλου

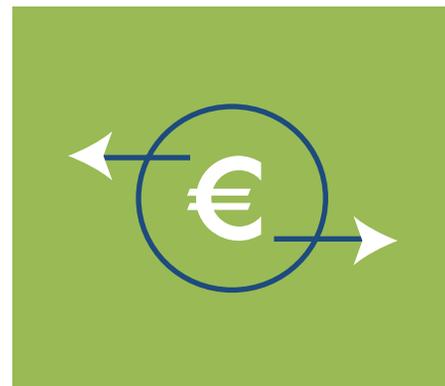
ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

12

Έλληνες και ξένοι επενδυτές αναζητούν
ευκαιρίες στην Ελλάδα

Του Κώστα Φραγκογιάννη

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

26

Τάσεις στην επενδυτική δραστηριότητα
στην Ελλάδα και προοπτικές

Του Νίκου Βέττα και του Μιχάλη Βασιλειάδη

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

10

Ελλάδα, ο νέος «hot» προορισμός
των επενδύσεων
Του Άδωνι Γεωργιάδη

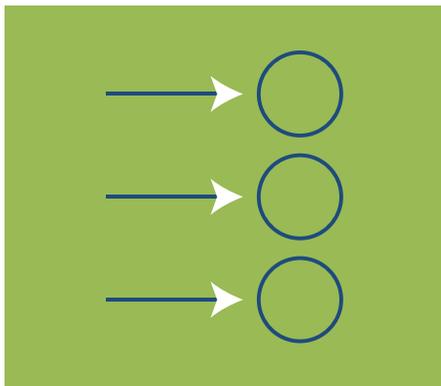
ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

14

Ανάπτυξη δίκαιη και βιώσιμη, όχι ευκαιρίες
για τους λίγους και κρίσεις για τους πολλούς
Του Νίκου Παππά

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

20

Ανάπτυξη για ποιον;
Του Μάκη Παπαδόπουλου

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

16

Ευελξία και αποτελεσματικότητα
το στοίχημα για την ανάπτυξη
Του Πελοπίδα Καλλίρη

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

22

Επενδύσεις και υποδομές, ένα δυναμικό
αναπτυξιακό δίδυμο για την εθνική οικονομία
Του Ριχάρδου Λαμπίρη

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

28

Μονόδρομος η ανάπτυξη
μέσα από την εξωστρέφεια
Της Χριστίνας Σακελλαρίδη

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

30

Τα 10 κλειδιά για την ενίσχυση
της βιομηχανίας και της μεταποίησης
Του Αθανάσιου Σαββάκη

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

32

Συνδέοντας τον αέρα
με τη θάλασσα
Του Νικόλα Χαραλάμπους

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

34

Δείκτες
Οικονομίας

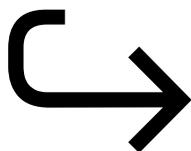
Το στοίχημα της ανάπτυξης

Η Ελλάδα, μετά την περιπέτεια των μνημονίων δείχνει ότι έχει γυρίσει σελίδα. Οι προοπτικές της χώρας μας για ισχυρή ανάπτυξη έχουν βελτιωθεί σημαντικά. Το επιχειρηματικό κλίμα έχει επανέλθει σε προ κρίσης επίπεδα ενώ οι προσδοκίες των νοικοκυριών ξαναβρίσκονται στο 2000, όταν η Ελλάδα έμπαινε στο ευρώ. Μεγάλη, επίσης, είναι και η εμπιστοσύνη των αγορών στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας, όπως αντανακλάται στη σημαντική μείωση των αποδόσεων των ελληνικών ομολόγων καθώς και το ξεμπλοκάρισμα μεγάλων επενδύσεων όπως το Ελληνικό. Την ίδια ώρα, η μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης των επιχειρήσεων και η εφαρμογή του σχεδίου «Ηρακλής» για την επίλυση του προβλήματος των κόκκινων δανείων, δημιουργούν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για τη σημαντική βελτίωση του επενδυτικού κλίματος στο άμεσο μέλλον.

Ο δρόμος προς την ανάπτυξη της οικονομίας περνάει μέσα από τις επενδύσεις. Η κυβέρνηση έχει τοποθετήσει τον πήχη της ανάπτυξης για το 2020 στο 2,8%. Η επίτευξη του στόχου εξαρτάται σε έναν βαθμό από την πορεία της ευρωπαϊκής οικονομίας και σε έναν άλλο βαθμό από την ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων και των διαρθρωτικών αλλαγών για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της χώρας. Αλλαγές που θα ανατρέψουν κακώς κείμενα και θα δημιουργήσουν ένα φιλικό στις επενδύσεις περιβάλλον προσελκύοντας ξένα μακροπρόθεσμα κεφάλαια.

Στο νέο τεύχος, τα «Οικονομικά Χρονικά» ανοίγουν το φάκελο των Επενδύσεων οι οποίες μαζί με την προώθηση των εξαγωγών αποτελούν το δίπτυχο της ανάπτυξης. Στο νέο τεύχος οι αρθρογράφοι γράφουν για τις προοπτικές που διανοίγονται στην ελληνική οικονομία, τις ευκαιρίες που προσφέρονται στους επενδυτές αλλά και τα προβλήματα που εξακολουθούν να λειτουργούν ως τροχοπέδη στην προσέλκυση κεφαλαίων. Τα οφέλη των επενδύσεων σε μια οικονομία είναι πολλαπλασιαστικά και έχουν τη δυνατότητα να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της οικονομίας για δεκαετίες, δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας και τονώνοντας τη ζήτηση.

Όλοι συμφωνούν πως για να κερδηθεί το στοίχημα της ανάπτυξης, απαιτείται η εκπόνηση ενός συγκροτημένου σχεδίου, το οποίο θα βασίζεται σε δυο πυλώνες: στην ενίσχυση της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων και στην προσέλκυση επενδύσεων που θα συμβάλουν στην ανασυγκρότηση της εγχώριας παραγωγής. Στο επίκεντρο πρέπει να τεθούν στοχευμένες φοροελαφρύνσεις και η παροχή ρευστότητας προς τις εξωστρεφείς επιχειρήσεις.

Επενδύσεις - Εξαγωγές: Το δίπτυχο της ανάπτυξης

Του Κωνσταντίνου Κόλλια
Προέδρου του Οικονομικού
Επιμελητηρίου Ελλάδος

Εννέα και πλέον χρόνια μετά την είσοδο της χώρας στο πρώτο μνημόνιο, το βασικό ζητούμενο για την ελληνική οικονομία εξακολουθεί να παραμένει το εξής:

Το τι θα κάνουμε με τη δημιουργία του καλώς εννοούμενου πλούτου στη χώρα, δηλαδή θέσεων εργασίας.

Τι θα κάνουμε, δηλαδή, με τις επενδύσεις.

Το λέω και επιμένω ότι το μείζον θέμα είναι πώς θα διαμορφώσουμε τέτοιο κλίμα στη χώρα, ώστε η Ελλάδα να αποτελέσει επί της ουσίας επενδυτικό κόμβο στα Βαλκάνια και τη νοτιοανατολική Ευρώπη.

Οι επενδύσεις είναι αυτές, που θα δώσουν στη χώρα τη δυνατότητα να αναπτυχθεί σε γερές και στέρρες βάσεις.

Οι επενδύσεις είναι αυτές, που θα συμβάλλουν στην αποκατάσταση του ονόματος της χώρας και στην αξιοπιστία αυτής.

Οι επενδύσεις είναι αυτές, που θα βελτιώσουν τα νούμερα της ελληνικής οικονομίας και θα δώσουν πάτημα στην κυβέρνηση να πετύχει τη μείωση των στόχων για πρωτογενή πλεονάσματα.

Για να έρθουν, όμως, επενδύσεις, απαιτείται σχέδιο, που να περιλαμβάνει συγκεκριμένες μεταρρυθμίσεις και παρεμβάσεις, οι οποίες θα απελευθερώσουν την οικονομία από τα βαρίδια της γραφειοκρατίας, της υψηλής φορολογίας, και της έλλειψης της καλώς εννοούμενης ευελιξίας στο νομοθετικό πλαίσιο.

Ποιες παρεμβάσεις απαιτούνται;

Μπορεί να ακουστούν χλιοειπωμένα, αλλά πρόκειται για θέματα, τα οποία η χώρα χρειάζεται να λύσει άμεσα:

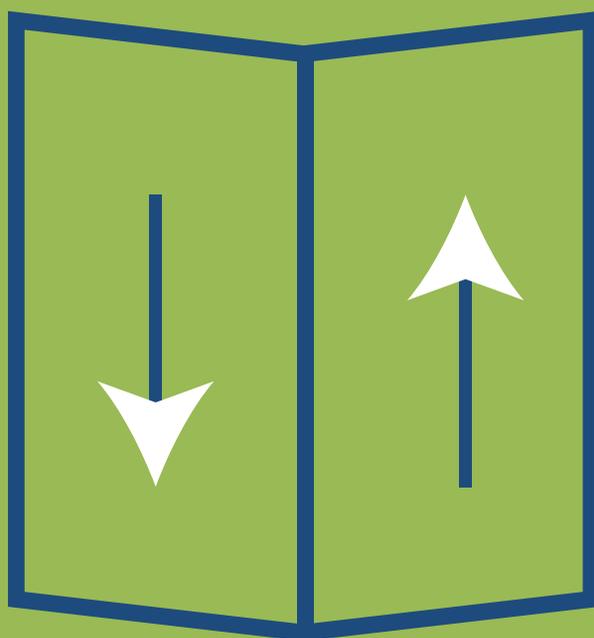
Σταθερό φορολογικό περιβάλλον, εκλογικευμένοι φορολογικοί συντελεστές, κίνητρα για προσλήψεις προσωπικού, χαμηλότεροι φόροι και εισφορές για ξένες επενδύσεις, επίσηυση της έκδοσης αποφάσεων της δικαιοσύνης, απλούστευση της αδειοδότησης επιχειρήσεων.

Η πολιτική της παρούσας κυβέρνησης είναι προς αυτή την κατεύθυνση.

Χρειάζεται, όμως, βούληση και συνεργασία από όλους μας.

Στο Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, στο πλαίσιο του ρόλου μας ως θεσμοθετημένος σύμβουλος της κυβέρνησης για θέματα οικονομίας, είμαστε πάντα έτοιμοι να συμβάλλουμε στη διευκόλυνση του επιχειρείν.

Αυτό επιχειρούμε και με το τρέχον τεύχος των Οικονομικών Χρονικών.

Ελλάδα, ο νέος «hot» προορισμός των επενδύσεων

Του Άδωνι Γεωργιάδη
Υπουργού Ανάπτυξης & Επενδύσεων

Η ανάπτυξη είναι μια λέξη που την ακούμε εδώ και πάρα πολλά χρόνια. Κοιμόμαστε μ' αυτήν, ξυπνάμε μ' αυτήν αλλά δεν την έχουμε δει στην πραγματική ζωή.

Αυτή τη φορά, όμως, δεν υπάρχει περίπτωση να μην τα καταφέρουμε. Διότι, αντίθετα με ό,τι συνέβαινε στο παρελθόν, συνυπάρχουν τέσσερις παράγοντες, οι οποίοι αθροιστικά πιστοποιούν πως είναι πραγματικότητα αυτό που γράφει ο διεθνής τύπος, ότι δηλαδή η Ελλάδα εξελίσσεται στο νέο «hot» προορισμό των επενδύσεων:

- Έχει εξαλειφθεί το country risk. Με τις αλληπάλληλες νίκες της Νέας Δημοκρατίας στις εκλογικές αναμετρήσεις του 2019, η πολιτική σταθερότητα στην Ελλάδα είναι απόλυτα διασφαλισμένη για τα επόμενα τέσσερα χρόνια.

- Η Νέα Δημοκρατία κατήγαγε όλες αυτές τις νίκες με βάση μια γενναία μεταρρυθμιστική ατζέντα, η οποία έχει τύχει ευμενούς αποδοχής από τους επενδυτές. Η κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη ζήτησε και έλαβε ισχυρή εντολή από τον ελληνικό λαό και μάλιστα με αυτοδύναμη πλειοψηφία όχι για να κάνει περισσότερους διορισμούς στο δημόσιο αλλά για να εφαρμόσει ένα γιγαντιαίο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων, να καταστήσει την Ελλάδα φιλική προς τις επενδύσεις και την επιχειρηματικότητα ώστε να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό τομέα για να επιστρέψουν τα παιδιά μας που έχουν φύγει στο εξωτερικό.

- Η Ελλάδα έχει εργατικό δυναμικό πολύ καλά εκπαιδευμένο, υψηλής ποιότητας και – δυστυχώς, λόγω της μεγάλης ανεργίας – πλεονάζον. Οι μισθοί στην Ελλάδα είναι εξαιρετικά ανταγωνιστικοί σε σύγκριση μ' αυτούς στη Βόρεια Ευρώπη, ενώ η αγορά εργασίας στη χώρα μας είναι ανταγωνιστική και ευέλικτη. Το γεγονός αυτό υπερκαλύπτει τη διαφορά με τις γειτονικές μας χώρες όσον αφορά στους φορολογικούς συντελεστές.

- Τα εξαιρετικά χαμηλά επιτόκια. Λόγω της πολιτικής σταθερότητας, της μεταρρυθμιστικής ατζέντας της κυβέρνησης αλλά και της διεθνούς συγκυρίας, η Ελλάδα

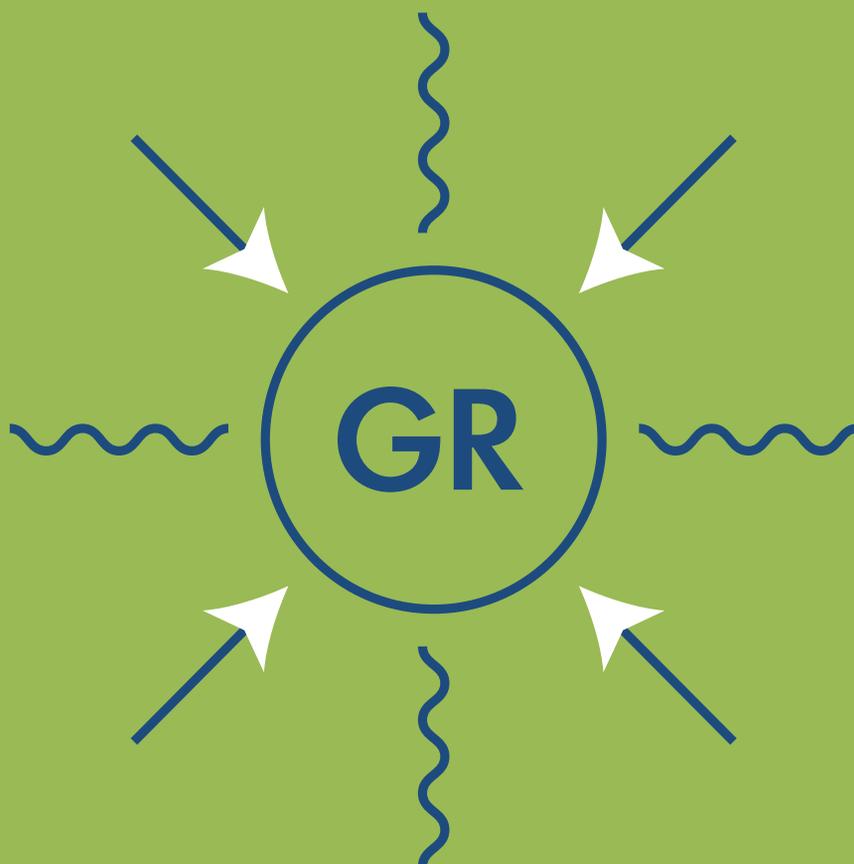
απολαμβάνει τα χαμηλότερα επιτόκια δανεισμού από την ίδρυση του ελληνικού κράτους. Αυτό οδηγεί και σε χαμηλότερα επιτόκια για τη χρηματοδότηση των υγιών ελληνικών επιχειρήσεων, άρα σε φθηνότερο κόστος χρήματος στην πραγματική οικονομία.

Αυτοί οι τέσσερις παράγοντες, σε συνδυασμό με τις «γρήγορες νίκες» που έχουμε πετύχει από την 7η Ιουλίου στον τομέα της απεμπλοκής από τα γρανάζια της γραφειοκρατίας στρατηγικού χαρακτήρα επενδύσεων με εμβληματική αυτή στο Ελληνικό, μεγιστοποιούν την εμβέλεια του μηνύματος που εκπέμπει η κυβέρνηση στη διεθνή επιχειρηματική κοινότητα: η Ελλάδα έχει τεθεί σε τροχιά αλλαγών για να καταστεί μία από τις πλέον φιλικές στις επενδύσεις χώρες του πλανήτη.

Τα αποτελέσματα είναι ήδη ορατά. Το επενδυτικό ενδιαφέρον για την Ελλάδα έχει αναθερμανθεί. Διεθνείς επενδυτικοί οίκοι, από τους μεγαλύτερους στον πλανήτη, θέτουν την Ελλάδα στο ραντάρ τους – κάποιιοι για πρώτη φορά στα χρονικά. Στα πρωτοσέλιδα του διεθνούς τύπου δημοσιεύονται εξαιρετικά ευμενής ρεπορτάζ για τη χώρα μας. Επιβεβαιώνεται ο παγκόσμιος νόμος της αγοράς: όπου πηγαίνουν οι πρώτοι επενδυτές και κερδίζουν, ακολουθούν πολλοί περισσότεροι.

Κι είμαστε ακόμη στην αρχή. Με το αναπτυξιακό πολυνομοσχέδιο, αλλάζουμε πλήρως τον τρόπο με τον οποίο ιδρύονται επιχειρήσεις και γίνονται οι στρατηγικές επενδύσεις στην Ελλάδα. Στόχος μας είναι να αφαιρέσουμε γραφειοκρατία και να επιταχύνουμε τη διαδικασία των αδειοδοτήσεων. Με άλλα λόγια, να καταστήσουμε το κράτος από εχθρό, φίλο του επιχειρηματία.

Έχουμε απόλυτη συναίσθηση ότι η Ελλάδα δεν έχει χρόνο για χάσιμο. Γι' αυτό πλέον όλη η κυβέρνηση εργάζεται για να πετύχει την ανάπτυξη. Όπως μια ορχήστρα, όλοι παίζουν με βάση τις ίδιες νότες και το έργο ονομάζεται: θέλουμε ανάπτυξη.

“

Ανάπτυξη:
πολιτική
σταθερότητα,
μεταρρυθμιστική
κυβέρνηση,
υψηλού
επιπέδου
εργατικό
δυναμικό και
φθινό κόστος
χρήματος
πιστοποιούν ότι
αυτή τη φορά
δεν υπάρχει
περίπτωση
να μην τα
καταφέρουμε.

Έλληνες και ξένοι επενδυτές αναζητούν ευκαιρίες στην Ελλάδα

Του Κώστα Φραγκογιάννη
Υφυπουργού Εξωτερικών
για την Οικονομική Διπλωματία

Η Ελλάδα βρίσκεται σε ένα κομβικό σημείο για την ιστορία της μετά τις εκλογές του περασμένου Ιουλίου. Είναι ξεκάθαρο μετά από τρεις μήνες διακυβέρνησης ότι υπάρχει ένα μομέντουμ, ένας ούριος άνεμος όπως θα έλεγα, ο οποίος πνέει και διέπεται και από μία φιλοεπενδυτική πολιτική της καινούργιας κυβέρνησης που προσπαθεί με συνέπεια να υλοποιήσει το πρόγραμμά της. Η άσκηση αποτελεσματικής Οικονομικής Διπλωματίας ωστόσο, σε ένα τέτοιο πλαίσιο, αποτελεί για την Ελλάδα το πρωταρχικό στοιχείο εξωστρέφειας που έχει ανάγκη η χώρα για να βγει από το τέλμα της ύφεσης. Ταυτόχρονα, η υποστήριξη των ελληνικών εξαγωγών και η διεύρυνση της εξαγωγικής βάσης μπορούν να γίνουν ο καταλύτης αλλαγής του επιχειρείν στην πατρίδα μας. Επίσης, η προσέλκυση επενδύσεων, ανεξαρτήτως μεγέθους, μπορεί να προσφέρει τον κατάλληλο αέρα εμπιστοσύνης που μοχλεύει την ανάπτυξη και την επιχειρηματικότητα.

Στρατηγικός στόχος της κυβέρνησής μας είναι ο εκσυγχρονισμός των δομών της Δημόσιας Διοίκησης, για τη διευκόλυνση των επενδυτών και των εξαγωγέων. Αναβαθμίζουμε και εκσυγχρονίζουμε την Οικονομική Διπλωματία. Δημιουργούμε έναν ενιαίο κι ενισχυμένο φορέα άσκησης εξωστρέφειας, συγχωνεύοντας όλους τους σχετικούς φορείς και υπηρεσίες στο Υπουργείο Εξωτερικών, με σκοπό τον βέλτιστο συντονισμό, την αποτελεσματικότερη διοίκηση και την ύπαρξη μιας ενιαίας, ξεκάθαρης και «δυνατής» φωνής. Η νέα αυτή δομή που ενσωματώνει υπό την σκέπη της Οικονομικής Διπλωματίας τα γραφεία Οικονομικών Εμπορικών Υποθέσεων (ΟΕΥ), το Enterprise

Greece και τον Οργανισμό Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (ΟΑΕΠ), αποτελεί μια μεταρρύθμιση που αγγίζει τόσο την επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα όσο και τους ξένους επενδυτές που αναζητούν ευκαιρίες στη χώρα μας.

Στην διεθνή οικονομία το νόμισμα ανταλλαγής είναι στην πραγματικότητα η εμπιστοσύνη. Μετά μπαίνουν στο τραπέζι τα οικονομικά ανταλλάγματα και οι συναλλαγές. Αυτό που καλούνται λοιπόν να κάνουν οι υπηρεσίες του Υπουργείου και οι δύο οργανισμοί, είναι να επαναφέρουν την Ελλάδα στο επίπεδο που της αξίζει. Να δώσουν δηλαδή ώθηση στις εξαγωγές, βοηθώντας τους Έλληνες επιχειρηματίες αλλά και τους ξένους πελάτες τους στην ανάπτυξη μακροχρόνιων και αμοιβαία επωφελών συνεργασιών. Ταυτόχρονα θα προσφέρουν υψηλές υπηρεσίες μεσολάβησης για Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (FDI) στην πατρίδα μας.

Ακολουθώντας τις καλές διεθνείς πρακτικές, έχουμε στόχο να εξοπλίσουμε, τόσο τους ΟΕΥ όσο και το Enterprise Greece και τον ΟΑΕΠ, με περιεχόμενο που θα αφορά την παροχή διεθνούς ενημέρωσης, μελετών και αναλύσεων προς τις ελληνικές επιχειρήσεις και road map για επενδυτικές ευκαιρίες στη χώρα μας σε διεθνές επίπεδο. Επίσης σχεδιάζουμε την ανάπτυξη εμπορικών δικτύων και επαφών (π.χ. συνέργειες ελληνικών επιχειρήσεων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και κέντρων γνώσης τρίτων χωρών). Θέλουμε να βελτιώσουμε την οικονομία, να υπηρετήσουμε την κοινωνία αφήνοντας ένα θετικό αποτύπωμα στις ζωές των συνανθρώπων μας, και έτσι, να βάλουμε τις βάσεις για μια εντελώς νέα Ελλάδα.

“

Στην διεθνή οικονομία το νόμισμα ανταλλαγής είναι στην πραγματικότητα η εμπιστοσύνη. Μετά μπαίνουν στο τραπέζι τα οικονομικά ανταλλάγματα και οι συναλλαγές.

Ανάπτυξη δίκαιη και βιώσιμη, όχι ευκαιρίες για τους λίγους και κρίσεις για τους πολλούς

Του Νίκου Παππά

Τομέαρχη Οικονομίας της Κ.Ο.
του ΣΥΡΙΖΑ, Βουλευτή Νότιου
Τομέα Β' Αθηνών

Πριν από δύο μήνες, συμπληρώθηκε ένας χρόνος από την έξοδο της Ελλάδας από τα μνημόνια. Η διακυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ ολοκλήρωσε έναν μακρύ και δύσκολο δρόμο, τακτοποιώντας τα δημοσιονομικά της χώρας και κρατώντας την κοινωνία όρθια.

Τα αποτελέσματα της συλλογικής προσπάθειας είναι ορατά και αδιαμφισβήτητα. Η Ελλάδα κατέγραψε δέκα συνεχόμενα τρίμηνα ανάπτυξης, το χρέος μας ρυθμίστηκε και τα επιτόκια των 10ετών ομολόγων αποκλιμακώθηκαν σε σημαντικότερο βαθμό. Οι ξένες άμεσες επενδύσεις κατέγραψαν ρεκόρ 12ετίας για τα έτη 2017 και 2018, φτάνοντας σε διπλάσιο μέγεθος σε σχέση με το 2014, ενώ οι εξαγωγές ανήλθαν στα 65 δισ. ευρώ το 2018, καταγράφοντας ρεκόρ 20ετίας. Το ισοζύγιο συστάσεων - διαγραφών επιχειρήσεων ήταν θετικό (+ 15.000) για το 2018, πολύ υψηλότερα από αυτό που παρελήφθη (2014: +2.300). Σε τέσσερα χρόνια μειώσαμε την ανεργία κατά 10 μονάδες, αυξήσαμε τις νέες θέσεις εργασίας κατά 450 χιλιάδες και ολοκληρώσαμε τους μεγάλους αυτοκινητοδρόμους, δρομολογήσαμε την ανάπτυξη δικτύων νέας γενιάς και τον ψηφιακό μετασχηματισμό της οικονομίας.

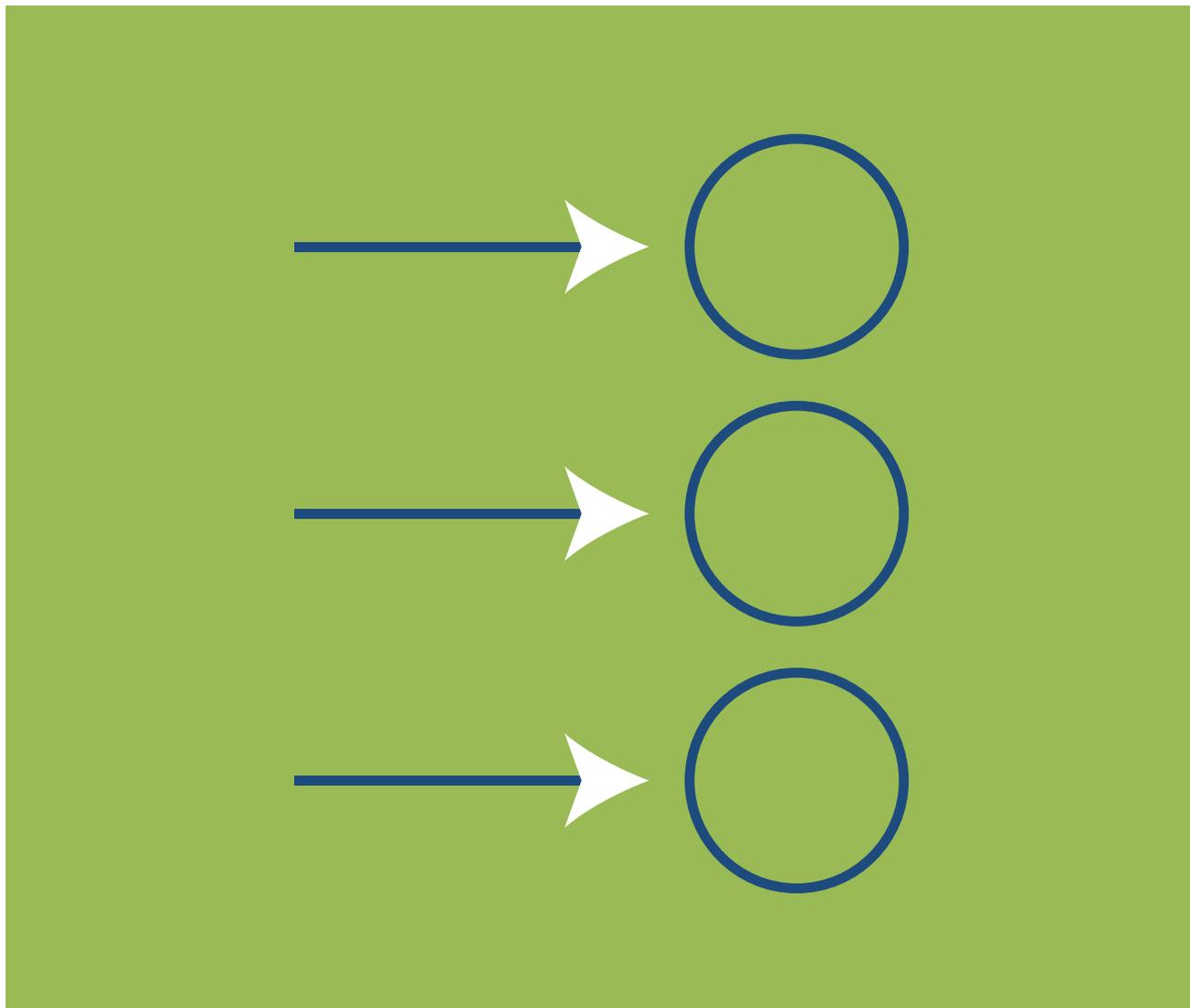
Η επίτευξη των στόχων έγινε εφικτή με τη συγκρότηση και την υλοποίηση μιας ολιστικής αναπτυξιακής στρατηγικής, που έθεσε προτεραιότητες, προασπί-

στηκε το δημόσιο συμφέρον και έφερε την ισόρροπη ανάπτυξη σε όλες τις περιφέρειες. Ξεφύγαμε από το μοντέλο της μονοδιάστατης - κοινής κατασπατάληση πόρων και δυνάμεων χωρίς συνολικά αναπτυξιακό πρόσημο για όλους του πολίτες.

Στον πυρήνα της πολιτικής μας βρέθηκε η εκμετάλλευση των νέων διεθνών συσχετισμών και της θέσης της χώρας στο χάρτη, η ανάπτυξη διμερών και τριμερών σχέσεων με χώρες της περιοχής και όχι μόνο, η ενίσχυση του ρόλου της Ελλάδας στα Βαλκάνια μέσα και από την επίλυση του Μακεδονικού.

Τα προαναφερθέντα καθιστούν τη χώρα κόμβο ενέργειας, εμπορίου, logistics και τηλεπικοινωνιών σε ένα κρίσιμο σημείο του πλανήτη.

Η ΝΔ κινείται σήμερα αντίθετα, υλοποιεί συνταγές που χρεοκόπησαν τη χώρα. Το αναποτελεσματικό και αποσπασματικό της σχέδιο στηρίζεται στην ολοκλήρωση τεσσάρων ή πέντε μεγάλων επιχειρηματικών πρότζεκτ, ένα νέο αόριστο σχέδιο περί ανάπτυξης και ένα αναπτυξιακό νομοσχέδιο, το οποίο χαρακτηρίζεται από σπατάλη πόρων, καθώς επιδοτούνται κλάδοι χωρίς πολλαπλασιαστική επίδραση στην οικονομία (διανομή τύπου, παραγωγή ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων, ταχυμεταφορές και delivery φαγητού), αδιαφάνεια ως προς τον έλεγχο των

επιδοτούμενων έργων, αλλά και ασυδοσία ως προς την περιβαλλοντική και εργασιακή νομοθεσία.

Οι υπεραισιόδοξες προβλέψεις για ανάπτυξη 2,8% το 2020 δεν πρόκειται δυστυχώς να επιτευχθούν. Ειδικά όταν αγνοούνται πιθανά αρνητικά αποτελέσματα από εξελίξεις στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον, λόγω του εμπορικού πολέμου ΗΠΑ - Κίνας, της διαδικασίας του Brexit και της επιστροφής της ύφεσης στην πόρτα της Ευρώπης, και δεν λαμβάνονται μέτρα προστασίας μέσω της αύξησης των δημόσιων επενδύσεων και της δημιουργίας δημοσιονομικού χώρου για ουσιαστικές φοροελαφρύνσεις. Και όταν, φυσικά, η ανάπτυξη αφήνεται στα χέρια συμφερόντων και οι ιδεοληψίες της ΝΔ κυριαρχούν.

Αυτό που έχει ανάγκη η χώρα και η κοινωνία δεν είναι οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές, όπως οι ιδιωτικοποιήσεις δημοσίων αγαθών και υποδομών, μια πολιτική που δοκιμάστηκε διεθνώς, απέτυχε και πολλές φορές οδήγησε στην ανάγκη επαναφοράς τους στο δημόσιο. Αυτό που έχει ανάγκη η Ελλάδα είναι η συνέχιση μιας πορείας προς τη δίκαιη και βιώσιμη ανάπτυξη.

Είναι η συνέχιση των μεγάλων έργων υποδομών, με την Πολιτεία παρούσα.

Είναι η αξιοποίηση των αναπτυξιακών εργα-

λείων που είναι έτοιμα ήδη από τη δική μας περίοδο διακυβέρνησης, όπως αυτά του ψηφισμένου νόμου για την αναπτυξιακή τράπεζα και του έτοιμου νομοσχεδίου για τις μικροπιστώσεις.

Είναι η ταχεία και ισόρροπη διάχυση των νέων τεχνολογιών στην παραγωγή και τη δημόσια διοίκηση.

Η ανάπτυξη πρέπει να είναι δίκαιη και βιώσιμη, όχι να γεννά ευκαιρίες για τους λίγους και νέες κρίσεις για τους πολλούς.

“

Αυτό που έχει ανάγκη η Ελλάδα είναι η συνέχιση μιας πορείας προς τη δίκαιη και βιώσιμη ανάπτυξη.

Ευελιξία & αποτελεσματικότητα το στοίχημα για την ανάπτυξη

Του Πελοπίδα Καλλιρή
Γενικού Γραμματέα Βιομηχανίας,
Υπουργείου Ανάπτυξης και
Επενδύσεων

Το αίτημα για οικονομική ανάπτυξη και ευημερία αποτελεί σταθερά θέμα συζήτησης και προβληματισμού στη χώρα. Λαμβάνοντας υπόψη το σημαντικό ρόλο της μεταποίησης ως μοχλού ανάπτυξης και το γεγονός ότι το μερίδιο της μεταποίησης στο ΑΕΠ παραμένει χαμηλό σε σχέση με τον μέσο όρο της Ε.Ε. (8,7% / 18% - IOBE, Δεκέμβριος 2018), αποτελεί ισχυρό κίνητρο για την εφαρμογή πιο τολμηρών ρυθμιστικών εργαλείων ή ακριβέστερα, για την κατάργηση αρκετών εξ αυτών που λειτουργούν ως εμπόδια για την επενδυτική ανάκαμψη.

Η σύνθεση του σώματος των ελληνικών επιχειρήσεων - αρκετές μεσαίες και πολύ μικρές επιχειρήσεις - υποδηλώνει έντονο το στοιχείο της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και του δυναμισμού που έχει αποτελέσει διαχρονικά σημαντικό μοχλό ανάπτυξης. Παρόλα αυτά, η ανταγωνιστικότητά τους παραμένει χαμηλή. Ένα σημαντικό τμήμα του δυναμικού - έμφυχου και άψυχου - των επιχειρήσεων κατευθύνεται στην αντιμετώπιση των προβλημάτων εγγενών με τα πλείστα προβλήματα του κανονιστικού πλαισίου.

Οι συνθήκες είναι πλέον υπερώριμες για τη μετάβαση σε μία διοικητική κουλτούρα με έμφαση στην επιχειρηματικότητα. Ο διεθνής ανταγωνισμός γίνεται αδυσώπητος, οι καταναλωτές είναι πιο καλά πληροφορημένοι και διεκδικούν καλύτερη ποιότητα σε ανταγωνιστικό τίμημα.

Η κυβέρνηση με το νέο αναπτυξιακό, επιλέγει στρατηγικούς τομείς παρέμβασης για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την απορρόφηση κονδυλίων των διαρθρωτικών ταμείων.

Ένα από τα μεγαλύτερα ίσως προβλήματα της μεταποίησης στην Ελλάδα είναι η χωροθέτηση και η έλλειψη ελκυστικών υποδομών για την εγκατάσταση των επιχειρήσεων. Υπάρχει ένα ανέκδοτο σε σχέση με τα επιχειρηματικά πάρκα: επιχειρηματικό πάρκο είναι η περιοχή γύρω από την οποία συγκεντρώνεται η βιομηχανία. Και εδώ κρύβεται μια μεγάλη αλήθεια: τα επιχειρηματικά πάρκα στην Ελλάδα δεν είναι ελκυστικά για τη βιομηχανία. Η ανάπτυξή τους και η λειτουργία των επιχειρήσεων εντός αυτών βαρύνονται από γραφειοκρατία και σοβαρά προβλήματα που σχετίζονται με τους περιορισμούς στις χρήσεις γης. Το θεσμικό πλαίσιο χρειάζεται να αλλάξει ριζικά. Ωστόσο, οι διατάξεις που σήμερα προωθούνται, όπως η αντικατάσταση της άδειας λειτουργίας με γνωστοποίηση, η ευνοϊκότερη περιβαλλοντική αντιμετώπιση των επιχειρήσεων εντός των πάρκων, αποτελούν σημειακές αλλά καίριες παρεμβάσεις για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρηματικών πάρκων.

Παράλληλα, σε ένα θεματικό κοντινό πεδίο προβληματισμού και συγκρούσεων, προβλέπεται ότι στους οργανωμένους υποδοχείς της Αττικής θα επιτρέπεται η

εγκατάσταση των επιχειρήσεων μέσης όχλησης. Στην ίδια φαρέτρα τοποθετείται και το μέτρο της κατάργησης της κατηγοριοποίησης των μεταποιητικών επιχειρήσεων σε βαθμούς όχλησης και εφαρμογής μόνο της περιβαλλοντικής κατάταξης, σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές πρακτικές.

Περαιτέρω στο θέμα της απλούστευσης των διαδικασιών αδειοδότησης, προωθούνται ρυθμίσεις αντικατάστασης της έγκρισης εγκατάστασης από απλή γνωστοποίηση για τις δραστηριότητες που εγκαθίστανται σε θεσμοθετημένες χρήσεις γης για τη βιοτεχνία και τη βιομηχανία. Άμεσα, επίσης, αντικαθίσταται η έγκριση λειτουργίας με γνωστοποίηση για τις δραστηριότητες περιβαλλοντικής κατάταξης Α2. Τέλος, εισάγεται η διαδικασία αδειοδότησεων μέσω προτύπων, όπου τέτοια τυποποίηση είναι εφικτή.

Κατά συναφή τρόπο διευρύνεται η ευελιξία αλλά και η αποτελεσματικότητα στον τομέα της εποπτείας των οικονομικών δραστηριοτήτων με την εκχώρηση συγκεκριμένων ελεγκτικών αρμοδιοτήτων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία διαπιστεύονται και καταχωρίζονται σε σχετικό μητρώο, ενώ προβλέπονται πρωτόκολλα συνεργασίας μεταξύ συναρμόδιων Αρχών, προκειμένου οι οικονομικοί φορείς να μην υπόκεινται σε ελέγχους για το ίδιο πράγμα πάνω από μία φορά.

Ταυτόχρονα με τις διαρθρωτικές αλλαγές που προτείνονται για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περι-

βάλλοντος, το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων προωθεί τη δημιουργία Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης των κοινοτικών κονδυλίων ειδικά για τις δράσεις που στοχεύουν στην υποστήριξη των μεταποιητικών και εμπορικών δραστηριοτήτων, τον εκσυγχρονισμό τους, τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την εξωστρέφεια. Με κονδύλια που διαχειρίζεται η Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων η χώρα λαμβάνει εμπειρογνομosούνη από διεθνείς οργανισμούς, όπως η Παγκόσμια Τράπεζα, προκειμένου να υιοθετηθούν επιτυχημένες διεθνείς πρακτικές.

Εν τέλει, με γρήγορα βήματα, επιχειρείται μία υπέρβαση για τη χώρα με διακύβευμα την αλλαγή στην κουλτούρα τόσο της δημόσιας διοίκησης, όσο και του επιχειρηματικού κόσμου δημιουργώντας ένα νέο φιλικό επιχειρηματικό περιβάλλον μέσα από σχήματα που προάγουν τη συνεργασία και τη συμμόρφωση σε απλούς και λογικούς κανόνες, ώστε να απολαμβάνουμε ένα καθεστώς αποτελεσματικής προστασίας ταυτόχρονα του δημόσιου και του ιδιωτικού συμφέροντος.

“

Οι συνθήκες είναι πλέον υπερώριμες για τη μετάβαση σε μία διοικητική κουλτούρα με έμφαση στην επιχειρηματικότητα.

Περί ισότητας ευκαιριών στην ανάπτυξη

Του Μιχάλη Κατρίνη
Βουλευτή, Υπεύθυνου Ανάπτυξης
& Επενδύσεων Κινήματος Αλλαγής

Ο ρεπουμπλικάνος Τέντυ Ρούσβελτ είχε πει, έναν αιώνα πριν, ότι σε κάθε αγώνα για τη βελτίωση του ανθρώπου την κυριότερη παράμετρο αποτελεί η επίτευξη της ισότητας ευκαιριών. Με ρηξικέλευθη για την εποχή πολιτική, τα έβαλε με τους ολιγάρχες της βιομηχανίας και δημιούργησε συνθήκες για την ανάπτυξη της μεσαίας τάξης και τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και διαβίωσης, κάτι πρωτοφανές σε παγκόσμιο επίπεδο.

Στην Ελλάδα των «επενδύσεων», ισότητα ευκαιριών σημαίνει η δημιουργία κλίματος ανάπτυξης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με την απλοποίηση των διαδικασιών, την ελάφρυνση της φορολογίας, την εκπαίδευση επιχειρηματιών και εργαζόμενων στις επιχειρηματικές πρακτικές του σύγχρονου ψηφιακού περιβάλλοντος, την ενίσχυση της εξωστρέφειας και των εξαγωγών, τη δημιουργία ευέλικτων μορφών χρηματοδότησης και την παροχή κινήτρων για τις start-ups.

Το κυριότερο όμως είναι να ξεφύγουμε από ξεπερασμένες τακτικές. Δεν μπορούμε να επιμένουμε μονοθεματικά, για παράδειγμα, στις επενδύσεις στον τομέα της φαρμακοβιομηχανίας, ο οποίος παρουσιάζει δραματική μείωση στο κομμάτι της εγχώριας παραγωγής, εξαιτίας και του φτηνού κόστους παραγωγής σε χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ και της Κίνας. Εκτός αν αυτό ακριβώς θέλουμε...

Αν όχι, τότε αρκεί κάποιος να κοιτάξει τα στοιχεία έγκριτων διεθνών οργανισμών και θα αντιληφθεί ότι οι δύο πιο σημαντικοί κλάδοι της ελληνικής οικονομίας, γεωργία και τουρισμός, πλέον δεν επαρκούν. Θα πρέπει να αναπτυχθούν κι άλλοι κλάδοι με περιορισμένη κεφαλαιακή ένταση και ισχυρό οικονομικό αντίκτυπο. Η ψηφιακή τεχνολογία, οι υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, ο εξοπλισμός - μηχανολογικός, μεταφορών, αεροναυπηγικής -, το ηλεκτρονικό εμπόριο και πολλά άλλα.

Πολύ φοβάμαι ότι η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, μετά την πολύμηνη προεκλογική καμπάνια της,

κατά την οποία έκανε σημαία τις «επενδύσεις», πλέον ενδιαφέρεται περισσότερο για την ταχύτητα των όποιων επενδύσεων, παρά για την ποιότητά τους και τα μακροχρόνια οφέλη που αυτές θα έχουν στην ελληνική οικονομία.

Έτσι, συζητάμε μόνο για κάποια πολύ μεγάλα projects τα οποία θα ανοίξουν μερικές εκατοντάδες θέσεις εργασίας. Με απλά λόγια, κάποια funds κολοσσοί ή γνωστοί επιχειρηματίες, θα επωφεληθούν από τις νέες ευνοϊκές ρυθμίσεις αποκομίζοντας τεράστια κέρδη, ενώ παράλληλα θα προσφέρουν θέσεις εργασίας, στη συντριπτική τους πλειοψηφία με αμοιβές που θα πλησιάζουν το βασικό μισθό.

Η κυβέρνηση αντιμετωπίζει μια αξιωματική αντιπολίτευση, η οποία είχε κάνει σημαία τη δαιμονοποίηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και το «δίκιο του εργάτη», τον οποίο όμως φρόντισε να αφαιμάξει σε κάθε ευκαιρία, ως κυβέρνηση το 2015-2019.

Με αυτά τα δεδομένα, η κυβέρνηση αρνείται πεισματικά οποιαδήποτε συζήτηση περί της ουσίας, του προσανατολισμού και της πραγματικής υπεραξίας των επενδύσεων για τη χώρα και τους εργαζόμενους.

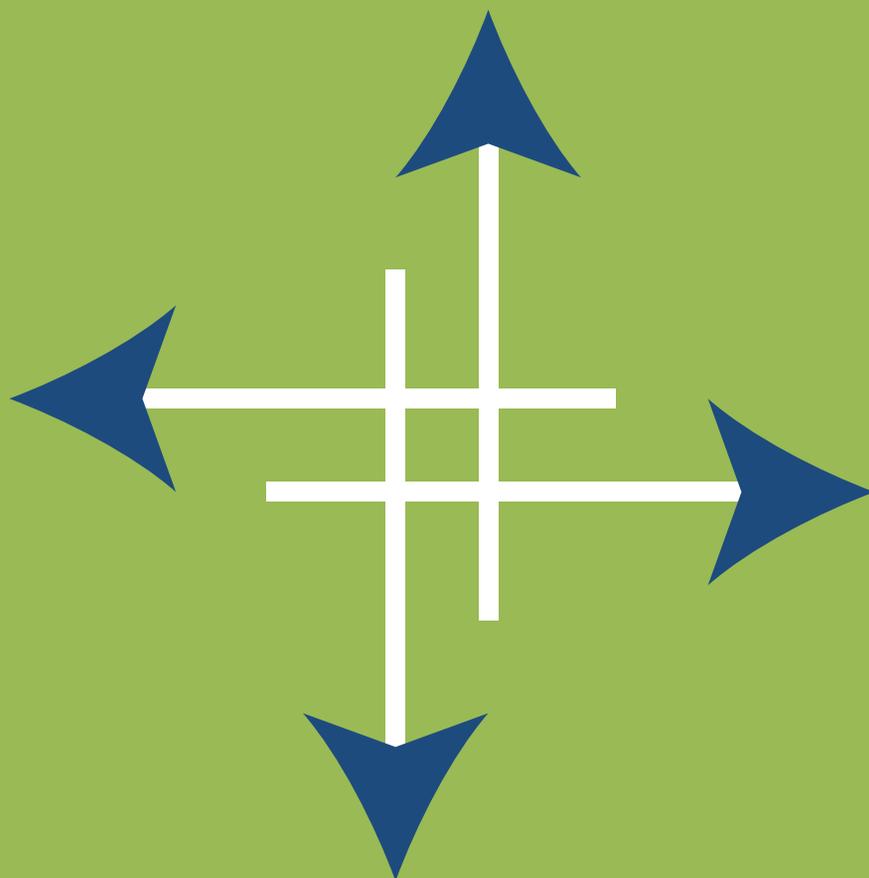
Και όλα αυτά, ενώ η παγκόσμια επιχειρηματική κοινότητα (κάτι που επιβεβαιώθηκε στο πρόσφατο στρογγυλό τραπέζι του Bloomberg) συνηγορεί στην ανάγκη οι εταιρίες να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τους εργαζόμενους, τις κοινότητες, τους πελάτες και τους προμηθευτές, με πρόνοια για τη μείωση της επιβάρυνσης του περιβάλλοντος και αύξηση των αμοιβών των εργαζομένων. Η κυβέρνηση, άραγε, το έμαθε;

Δε γνωρίζω αν πρόκειται απλά για μια ιδεολογική αρχή περί ανισότητας ευκαιριών και συγκέντρωσης πλούτου σε λίγους, αν υπάρχει έλλειψη τεχνολογίας ή αν πρόκειται για μεθοδευμένο σχέδιο.

Το μόνο βέβαιο είναι ότι η συζήτηση έχει περιοριστεί επικίνδυνα. Δυστυχώς και για μια ακόμα φορά είμαστε, σαν έτοιμοι από καιρό, να χάσουμε το τρένο.

“

Η ψηφιακή τεχνολογία, οι υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, ο εξοπλισμός, το ηλεκτρονικό εμπόριο είναι κλάδοι που πρέπει να αναπτυχθούν.

Ανάπτυξη για ποιον;

Του Μάκη Παπαδόπουλου
Μέλους του ΠΓ της ΚΕ του ΚΚΕ

Η συζήτηση για την επιβράδυνση της διεθνούς οικονομίας έρχεται να υπογραμμίσει πόσο απατηλό είναι το κυβερνητικό αφήγημα της μακρόχρονης «βιώσιμης ανάπτυξης για όλους». Φυσικά η σημερινή κυβέρνηση δεν πρωτοτυπεί. Η υπόσχεση ότι η προσέλκυση επενδύσεων, η ενίσχυση της εξωστρέφειας, η απορρόφηση της κοινοτικής χρηματοδότησης, η ενίσχυση των θετικών ρυθμών ανάπτυξης είναι ο σίγουρος δρόμος που οδηγεί στην κοινωνική ευημερία, δεν είναι φυσικά καινούργια.

Η συγκεκριμένη ανιστόρητη προσέγγιση, παραβλέπει την περιοδική εκδήλωση της κρίσης που γεννιέται νομοτελειακά απ' τη λειτουργία της καπιταλιστικής οικονομίας. Η ελληνική οικονομία έτρεχε με ρυθμό ανάπτυξης διπλάσιο της ευρωζώνης την περίοδο 2000-2004 και είχε απορροφήσει τα ΜΟΠ και το Β' ΚΠΣ πριν βυθιστεί στην πιο βαθιά μεταπολεμική κρίση.

Σήμερα, το μεγάλο μέγεθος της υπερσυσσώρευσης κεφαλαίου, που αδυνατεί να βρει διέξοδο ικανοποιητικής κερδοφορίας και αυξάνει τον κίνδυνο εκδήλωσης νέας διεθνούς κρίσης, εντοπίζεται από όλες τις σοβαρές αναλύσεις. Οι διεθνείς οργανισμοί ομολογούν την αδυναμία των κλασικών διαχειριστικών εργαλείων, κυρίως της επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής, να αντιμετωπίσουν το ζήτημα. Γι' αυτό με το μανδύα της προστασίας του περιβάλλοντος προβλέπεται η πρόταση για ένα νέο μεγάλο επενδυτικό πρόγραμμα, ένα νέο «πράσινο new deal» που θα εκτονώσει τη μεγάλη πίεση της σημερινής υπερσυσσώρευσης.

Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες, η αύξηση του βαθμού εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας ενισχύει αντικειμενικά τον αρνητικό αντίκτυπο απ' την επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας. Το παράδειγμα της Thomas Cook αναδεικνύει τι θα συμβεί στην Ελλάδα, ιδιαίτερα στην περίπτωση εκδήλωσης νέας διεθνούς κρίσης.

Σε κάθε περίπτωση η κυβερνητική πολιτική βελτίωσης του επενδυτικού κλίματος μεταφράζεται σε απαίτηση νέων θυσιών των εργαζόμενων για να διασφαλιστεί και να ανακάμψει η καπιταλιστική κερδοφορία.

Επιβεβαιώνεται για μια ακόμα φορά ότι η αύ-

ξηση των κερδών των ομίλων βασίζεται στην αύξηση του βαθμού εκμετάλλευσης και της ψαλίδας μέσου μισθού και παραγωγικότητας. Συνοδεύεται από νέες φοροελαφρύνσεις του μεγάλου κεφαλαίου, που ήδη καταβάλει λιγότερο απ' το 5% των ετήσιων φορολογικών εσόδων. Η πολιτική προσέλκυσης επενδύσεων μεταφράζεται σε προκλητικές «εκπτώσεις» των όρων προστασίας του περιβάλλοντος, με εμβληματικό παράδειγμα την εξόρυξη χρυσού και την έρευνα για τα κοιτάσματα υδρογονανθράκων.

Ο ψηφιακός εκσυγχρονισμός του κράτους έχει επίσης σαφές αντιλαϊκό πρόσημο, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την αξιοποίηση της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης για μεταφορά βαρών από το κράτος στη λαϊκή οικογένεια.

Η απορρόφηση των κοινοτικών πόρων για τη στήριξη της καπιταλιστικής ανάπτυξης αποκλείει τη δυνατότητα αξιοποίησής τους για ζωτικές κοινωνικές ανάγκες, όπως η αντισησιακή θωράκιση των σχολείων.

Πίσω απ' τις διακηρύξεις της «ανάπτυξης για όλους» κρύβεται η επιδείνωση για τους πολλούς, τους μισθωτούς και τους αυτοαπασχολούμενους, μέσα και απ' την επέκταση των ελαστικών εργασιακών σχέσεων, τους πλειστηριασμούς, την απελευθέρωση των απολύσεων, την υπονόμηση του δικαιώματος στην απεργία.

Για να ανοίξει ο δρόμος για την κοινωνική ευημερία απαιτείται ριζική αλλαγή πορείας, όπου γνώμονας της ανάπτυξης θα είναι οι λαϊκές ανάγκες και όχι το καπιταλιστικό κέρδος. Αυτός ο δρόμος του σοσιαλισμού, της κοινωνικοποίησης των μέσων παραγωγής μπορεί να απογειώσει τις αναξιοποίητες παραγωγικές δυνατότητες της χώρας, διότι αλλάζει το σκοπό της παραγωγής και απελευθερώνει απ' την εκμετάλλευση την κύρια παραγωγική δύναμη, τον εργαζόμενο άνθρωπο.

Μέσα σ' αυτή την ανώτερη οργάνωση της κοινωνίας μπορεί να υπάρξει επιστημονικός κεντρικός σχεδιασμός της οικονομίας, με την ενεργή συμμετοχή των εργαζόμενων στη λήψη, στην υλοποίηση και στον έλεγχο των αποφάσεων.

“

Πίσω απ' τις διακηρύξεις της «ανάπτυξης για όλους» κρύβεται η επιδίωξη για τους πολλούς, τους μισθωτούς και τους αυτοαπασχολούμενους.

Επενδύσεις και υποδομές, ένα δυναμικό αναπτυξιακό δίδυμο για την εθνική οικονομία

Του Ριχάρδου Λαμπίρη
Διευθύνοντας Συμβούλου
του ΤΑΙΠΕΔ

Στην έναρξη μιας νέας αναπτυξιακής εποχής για την Ελλάδα, μετά από μια δεκαετία κρίσης, αβεβαιότητας και αναγκαιών μεταρρυθμίσεων, ένα δίπολο μπορεί να αποτελέσει την «ατμομηχανή» της εθνικής οικονομίας: οι επενδύσεις και οι υποδομές. Δύο πυλώνες που αλληλεπιδρούν και αλληλοσυμπληρώνονται με καθοριστική σημασία για τη δημιουργία νέου εθνικού πλούτου, την ισχυροποίηση του γεωστρατηγικού ρόλου της χώρας μας ως επενδυτικού κόμβου και την τόνωση της απασχόλησης.

Η ανάπτυξη των υποδομών, είτε πρόκειται για το εμπόριο και τις συνδυασμένες μεταφορές, με αυτοκινητοδρόμους, σιδηροδρόμους και εμπορικούς λιμένες είτε πρόκειται για το τουριστικό προϊόν με ξενοδοχειακές μονάδες, αεροδρόμια, τουριστικά λιμάνια, κρουαζιέρες και μαρίνες ή για την ενέργεια με την κατασκευή χιλιόμετρων αγωγών φυσικού αερίου που διακλαδώνονται σε Ανατολή και Δύση, με την παραγωγή «πράσινης ενέργειας», απαιτούν επενδύσεις. Και οι επενδύσεις για να αποδώσουν προϋποθέτουν σύγχρονες και λειτουργικές υποδομές.

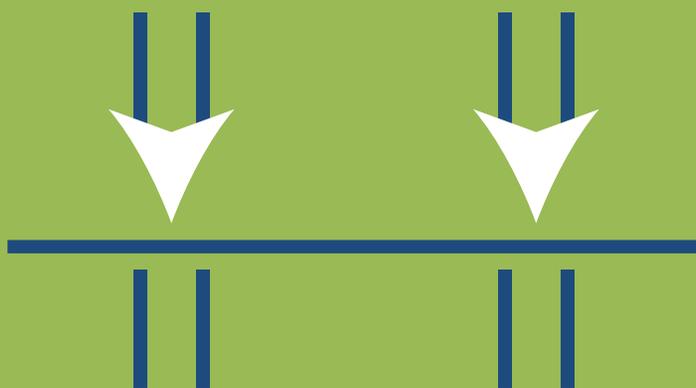
Για την Ελλάδα, ζητούμενο είναι και τα δύο, με τις υποδομές να βρίσκονται σε τροχιά ανάπτυξης και τα ξένα κεφάλαια να είναι διαθέσιμα, αλλά να απαιτούν το μίγμα εκείνο της πολιτικής και στρατηγικής προσέγγισης, ώστε να έρθουν στη χώρα μας. Η Ελλάδα χρειάζεται πολλές, στρατηγικές και επαρκείς για τις ανάγκες της ελληνικής οικονομίας, επενδύσεις. Η προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) συνιστά έναν από τους κυρίαρχους καταλύτες που θα προσδώσει στην ελληνική οικονομία την αναγκαία ώθηση ώστε να εδραιωθεί μεσο-μακροπρόθεσμα μια διατηρήσιμη ανάπτυξη. Αυτό χρειάζεται για να αποδείξει στον εαυτό της, τους πολίτες και τους εταίρους της, ότι έχει μπει σε έναν νέο κύκλο οικονομικής ανάπτυξης. Είναι ενδεικτικό ότι οι καθαρές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα διαμορφώθηκαν το 2018 σε 3,6 δισ. ευρώ, σύμφωνα με τα

στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδας. Και μπορεί το ποσό αυτό να αποτελεί το υψηλότερο της τελευταίας δεκαετίας και να είναι αυξημένο κατά 12,5% σε σύγκριση με το 2017, ωστόσο με βάση τον ΟΟΣΑ οι συσσωρευμένες εισροές (αποθέματα) κεφαλαίων από ΑΞΕ προς την Ελλάδα είναι κάτω από το 20% του ΑΕΠ, όταν στην Πορτογαλία οι άμεσες ξένες επενδύσεις αντιστοιχούν στο 59% του ΑΕΠ, στην Ισπανία στο 48% του ΑΕΠ, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης στο 59% του ΑΕΠ και στο επίπεδο των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ στο 44%.

Το ΤΑΙΠΕΔ βρίσκεται στην πρώτη γραμμή αυτής της εθνικής προσπάθειας, καθώς σχεδόν το 20% των εισροών για ΑΞΕ συνδέεται με το πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων. Το Ταμείο παίζει ένα κυρίαρχο θετικό ρόλο στην προσέλκυση στρατηγικής σημασίας επενδύσεων στη χώρα, για την αναβάθμιση των υποδομών της προς όφελος της κοινωνίας και των πολιτών της. Με εργαλείο την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας, το ΤΑΙΠΕΔ μετεξελίσσεται σε έναν αναπτυξιακό άξονα, εντάσσοντας στο πρόγραμμά του την υποχρέωση εκτέλεσης σημαντικών επενδύσεων και αξιολογώντας και την παράμετρο της αειφορίας από τους νέους διαχειριστές της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου. Η Ελλάδα αλλάζει σελίδα και η προοπτική μακροχρόνιας διατηρήσιμης ανάπτυξης εδραιώνεται. Το στοίχημα για τη χώρα μας είναι να έχει διάρκεια. Η διαχείριση της δημόσιας περιουσίας, είτε πρόκειται για χρηματοπιστωτικές αξίες, είτε πρόκειται για ακίνητα και υποδομές ή για εταιρείες δημοσίου συμφέροντος, θα πρέπει να συνεχιστεί αδιάλειπτα και με θάρρος, αξιοποιώντας και διαφυλάσσοντας την εμπειρία του παρελθόντος και θέτοντας τις βάσεις που θα στηρίξουν τις συνέργειες μεταξύ των φορέων που διαχειρίστηκαν και διαχειρίζονται αυτή την πρόκληση. Το μέλλον είναι λαμπρό, εφόσον το πιστέψουμε και συνεργαστούμε όλοι γι' αυτό.

“

Το ΤΑΙΠΕΔ
παίζει ένα
κυρίαρχο θετικό
ρόλο στην
προσέλκυση
στρατηγικής
σημασίας
επενδύσεων
στη χώρα.

Ανάπτυξη με επίκεντρο τη βιομηχανία

Του Αλέξανδρου Χατζόπουλου
Γενικού Διευθυντή του ΣΕΒ

Η ερχόμενη περίοδος, εκτός από την ανάκτηση της αξιοπιστίας και της εμπιστοσύνης στην ελληνική οικονομία, που είναι βασική προϋπόθεση για την κάλυψη του επενδυτικού κενού, πρέπει να αποτελέσει και την απαρχή για τη σταθερή και βιώσιμη σύγκλιση με την υπόλοιπη Ευρώπη.

Η σταθερά χαμηλή θέση της Ελλάδας στους διάφορους διεθνείς δείκτες επενδυτικής ανταγωνιστικότητας σηματοδοτεί την ανάγκη σημαντικής διαρθρωτικής προσπάθειας που θα επιτρέψει στην παραγωγική οικονομία να ενισχύσει περαιτέρω τη θέση της στο διεθνή ανταγωνισμό. Και αυτό γιατί, οι ελληνικές εξαγωγές έδειξαν ιδιαίτερη ανθεκτικότητα στην κρίση, σημειώνοντας αύξηση κατά 35% την περίοδο 2010-2018.

Είναι μια καλή επίδοση, αν και κατατάσσει την Ελλάδα μόλις στη 16η θέση στην Ε.Ε. ως προς την αύξηση των εξαγωγών. Είναι πολύ σημαντικό να προσαρμοστούμε στις νέες διεθνείς ανάγκες, να προανατολιστούμε προς αναδυόμενες αγορές και να ενισχύσουμε την παραγωγική μεγέθυνση των επιχειρήσεων. Ειδικά το τελευταίο αποτελεί σημαντική τροχοπέδη στην αύξηση των εξαγωγών, καθώς τα μικρά επιχειρηματικά μεγέθη περιορίζουν τον ορίζοντα των ελληνικών επιχειρήσεων.

Όπως έδειξε η μελέτη της ΕΥ για τον ΣΕΒ, μόνο το 2,5% των ΜμΕ είναι εξαγωγικές (17.460), με τις μισές εξ αυτών να εξαγουν σε εμπόρους, και όχι σε βιομηχανικά δίκτυα, και μόνο το 1/3 των εξαγωγικών ΜμΕ (5.700) – δηλαδή μόλις το 0,8% του συνόλου των ΜμΕ – να εξαγουν σε βιομηχανικά δίκτυα και συμμετέχουν σε διεθνείς αλυσίδες αξίας. Αντίστοιχα, μόλις το 8% των εξαγωγικών ΜμΕ (1.400 περίπου) επιχειρεί σε πάνω από 6 χώρες (έναντι 22% στην Πολωνία και 31% στην Ολλανδία). Μεταξύ των εξαγωγικών ΜμΕ, καλύτερες είναι οι επιδόσεις εκείνων που ασχολούνται με προϊόντα μέσης και υψηλής ενσωμάτωσης τεχνολογίας. Εκτιμάται ότι μια συντηρητική αναπροσαρμογή του μείγματος με 1.400 περισσότερες ΜμΕ γνώσης και τεχνολογίας στη μεταποίηση μπορεί να

αυξήσει τη συνολική παραγωγικότητα κατά 10%.

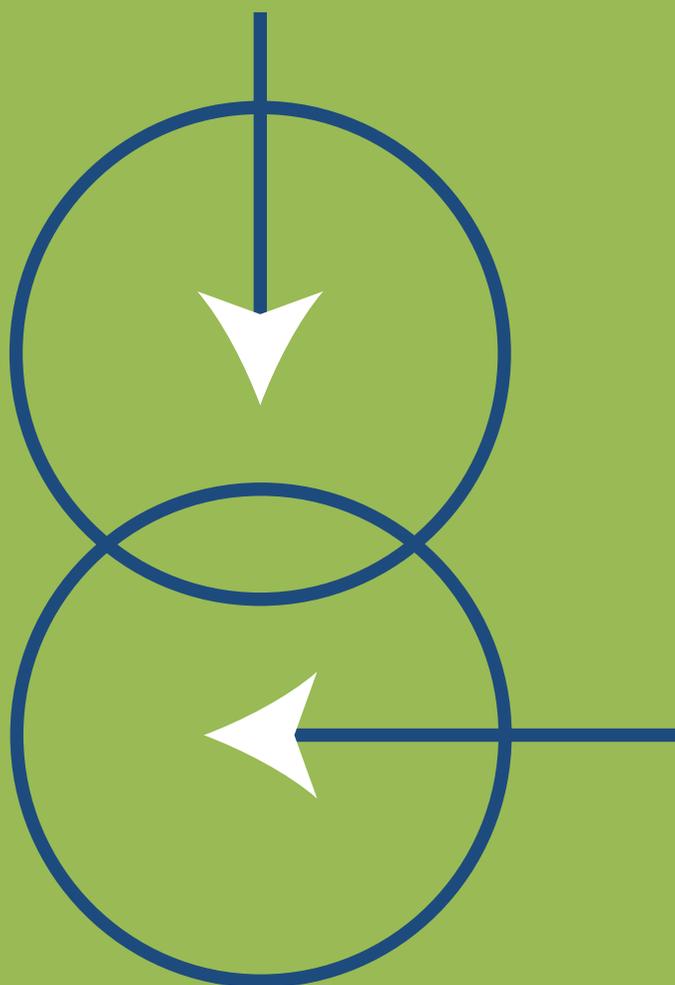
Σήμερα, με τον κόσμο να προχωράει ταχύτατα προς την 4η βιομηχανική επανάσταση, όλοι, με πρώτες τις παραγωγικές επιχειρήσεις, καλούνται να προσαρμοστούν προκειμένου να παραμείνουν στο παιχνίδι των διεθνών συνεργασιών και αλυσίδων αξίας και να συνεχίσουν να παράγουν ανταγωνιστικά προϊόντα, συμβατά με τις ανάγκες της εποχής.

Στον ΣΕΒ πιστεύουμε σε στόχους και στη διαρκή προσπάθεια για την επίτευξή τους. Κλειδί σε αυτή την κατεύθυνση είναι η ανάπτυξη με επίκεντρο τη βιομηχανία προς ένα, φιλόδοξο αλλά ρεαλιστικό, στόχο την αύξηση της συμμετοχής της στο ΑΕΠ από το 9,6%, στο 12% σε τρία χρόνια και στο 15% μεσοπρόθεσμα. Στην Ε.Ε., ο αντίστοιχος στόχος για τη βιομηχανία είναι το 20%. Μια τέτοια εξέλιξη, υπολογίζουμε ότι θα σήμαινε σταδιακή δημιουργία, άμεσα και έμμεσα, 550.000 νέων, ποιοτικών, σταθερών θέσεων εργασίας, αλλά και την ενίσχυση των αντοχών της ελληνικής οικονομίας. Και αυτό γιατί οι χώρες που διαθέτουν ισχυρή βιομηχανία και εξωστρέφεια, αντέχουν περισσότερο στους υφεσιακούς κύκλους, δημιουργούν πιο σταθερές και καλύτερα αμειβόμενες θέσεις εργασίας και φυσικά βρίσκονται στην πρωτοπορία της τεχνολογικής καινοτομίας. Η επίτευξη ενός τέτοιου στόχου περνάει από περισσότερες επενδύσεις προσιθήμενης αξίας, αναπτυξιακή επιτάχυνση, αύξηση της παραγωγικότητας και εδραίωση της αύξησης της απασχόλησης και των μισθών σε μόνιμη βάση.

Καμία αναπτυξιακή προσπάθεια δεν μπορεί να ευδοκιμήσει εάν δεν εκπονηθεί με ρεαλισμό, σχέδιο που συνοδεύεται από μετρήσιμη στόχευση, και λειτουργικά εργαλεία, στο πλαίσιο μιας εθνικής στρατηγικής, που θα λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες της περιφέρειας και θα αξιοποιεί τις μεγάλες τους δυνατότητες. Ο ΣΕΒ θα σταθεί αρωγός σε αυτή την προσπάθεια.

“

Οι χώρες που διαθέτουν ισχυρή βιομηχανία και εξωστρέφεια, αντέχουν περισσότερο στους υφεσιακούς κύκλους.

Τάσεις στην επενδυτική δραστηριότητα στην Ελλάδα και προοπτικές

Του Νίκου Βέττα
Καθηγητή Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών και
Γενικού Διευθυντή IOBE

και του Μιχάλη Βασιλειάδη
Υπεύθυνου Τμήματος
Μακροοικονομικής Ανάλυσης
και Πολιτικής IOBE

Όπως σε όλη τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, η πλέον κρίσιμη παράμετρος για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας είναι η εξέλιξη των επενδύσεων. Το ΑΕΠ της Ελλάδας στο δεύτερο τρίμηνο φέτος αυξήθηκε με ρυθμό 1,9% και συνολικά στο πρώτο εξάμηνο του 2019 κατά 1,5%. Αυτός ο ρυθμός ήταν χαμηλότερος από ό,τι στο αντίστοιχο εξάμηνο του προηγούμενου έτους (2,1%). Σε αμφότερες τις περιόδους, βασικός ενισχυτικός παράγοντας της οικονομικής δραστηριότητας ήταν οι εξαγωγές, με συμβολή 1,7 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ φέτος και 3,0 μονάδες πέρυσι. Έπονται, με πολύ μικρότερη συμβολή, οι μεταβολές στα αποθέματα το 2019 (0,9 μονάδες) και η ιδιωτική κατανάλωση πριν ένα χρόνο (0,7 μονάδες). Είναι προφανές ότι η σημασία της ενίσχυσης του σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου για την οικονομική ανάπτυξη παραμένει ισχυρή. Παρά την έντονη υποχώρησή τους στη δεκαετία 2008 - 2017 (-60,5%), που είχε ως αποτέλεσμα τη συνεχή από-επένδυση από το 2012, οι πάγιες επενδύσεις είχαν συμβολή στην ενίσχυση του ΑΕΠ την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου πέρυσι και φέτος που δεν ξεπέρασε τις 0,5 και 0,1 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα.

Επομένως, ενώ η ζήτηση ενός αξιόλογου μέρους των επιχειρήσεων ενισχύεται στα πρόσφατα έτη από το εξωτερικό, αυτή η άνοδος δεν επαρκεί για την τόνωση των επενδύσεων συνολικά. Άλλες διαχρονικές αιτίες στις οποίες οφείλονται οι αναμικτές επιδόσεις στις επενδύσεις είναι η πιστωτική συρρίκνωση από το τραπεζικό σύστημα, ως αποτέλεσμα κυρίως της απώλειας πρόσβασης στις αγορές κεφαλαίου και της εκτεταμένης απόσυρσης καταθέσεων, η υπό-εκτέλεση επανειλημμένως του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και του σχεδιασμού για τις αποκρτικοποιήσεις, οι επιπτώσεις των capital controls κ.ά. Το τρέχον έτος, πρόσθετος ανασχετικός παράγοντας στις επενδύσεις ήταν ο εκλογικός κύκλος, που διαχρονικά θέτει τις επιχειρήσεις ενόψει τυχόν αλλαγών πολιτικής που θα τις επηρεάζουν. Μάλιστα φέτος ήταν διπλός.

Ωστόσο, η επιτάχυνση των πολιτικών εξελίξεων κατόπιν των δημοτικών και περιφερειακών εκλογών του περασμένου Μαΐου περιόρισε την επίδραση του εκλογικού κύκλου. Οι εξαγγελίες ελαφρύνσεων στην άμεση φορολογία των επιχειρήσεων από το 2020, συνολικά συμβάλουν στη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος. Ενδεχομέ-

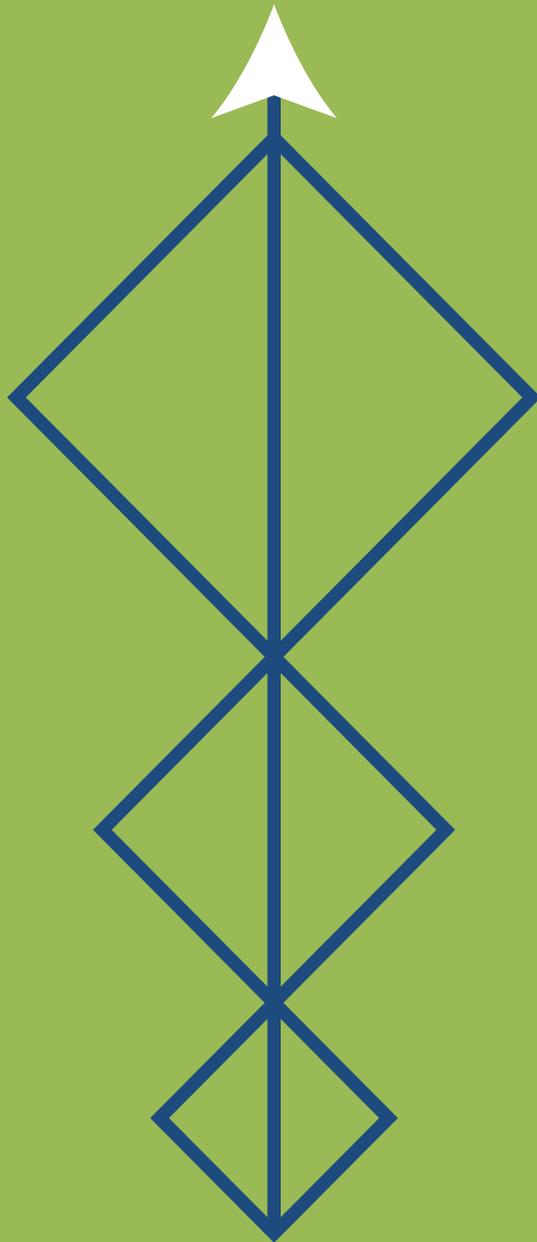
ως, όμως, μια καλύτερη στόχευσή τους, σε συνδυασμό με επενδυτικά κίνητρα, να ήταν περισσότερο αποτελεσματική. Επίσης, από τον Δεκέμβριο του 2018, τα δάνεια (προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις) αυξάνονται ήπια έναντι της αντίστοιχης περιόδου ένα χρόνο νωρίτερα, για πρώτη φορά από το τέλος του 2011. Αυτή η εξέλιξη συνδέεται με τη σταθερή επιστροφή καταθέσεων και την απεξάρτηση των τραπεζών από το μηχανισμό ELA της ΕΚΤ. Συγκεκριμένα, η τραπεζική χρηματοδότηση των επιχειρήσεων διευρύνεται στην περίοδο Δεκεμβρίου 2018 - Αυγούστου 2019 με μέσο ρυθμό 2%, παρουσιάζοντας κλιμάκωση στη διάρκειά της.

Βεβαίως, συνεχίζουν να υφίστανται εστίες αβεβαιότητας για την Ελλάδα, κυρίως στο διεθνές περιβάλλον. Σχετίζονται με την αναζωπύρωση της εμπορικής αντιπαράθεσης ΗΠΑ - Κίνας, την παρατεταμένη διαδικασία του Brexit, την επανάκαμψη των μεταναστευτικών ροών. Αντίρροπα σε αυτές μπορεί να επενεργήσει εμμέσως, μέσω των εταίρων, η επανέναρξη του προγράμματος Ποσοτικής Χαλάρωσης (Q-E) της ΕΚΤ, ιδίως εάν η Ελλάδα επιτύχει την ένταξή της σε αυτό. Προκειμένου όμως να συμβεί κάτι τέτοιο, χρειάζονται συγκεκριμένες εξελίξεις στο εσωτερικό της χώρας. Είναι απαραίτητος ένας επαναπροσανατολισμός της μεταρρυθμιστικής πολιτικής, με σαφείς προτεραιότητες, κατόπιν των αναβολών και των αποκλίσεων εξατίας και του εκλογικού κύκλου.

Η εστίαση στις διαρθρωτικές αλλαγές, πέρα από την αυτονόητη συμβολή τους στην τόνωση των επενδύσεων και των αναπτυξιακών προοπτικών μεσοπρόθεσμα, θα διευρύνει το δημόσιο διάλογο από τα στενά, τρέχοντα όρια του πρωτογενούς πλεονάσματος, στο τι είδους οικονομία θα θέλαμε να είναι η ελληνική και πώς αυτό μπορεί να επιτευχθεί. Περαιτέρω, οι διαρθρωτικές αλλαγές θα αποτελέσουν τις εξελίξεις που περιμένει η διεθνής επιχειρηματική κοινότητα και οι οίκοι πιστοληπτικής αξιολόγησης, προκειμένου να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη τους στην ελληνική οικονομία, προλειανώντας το έδαφος και για την είσοδο στο νέο πρόγραμμα Q-E. Άλλωστε και ίσως το σημαντικότερο, η τρέχουσα μεταεκλογική περίοδος είναι η πλέον πρόσφορη για την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων, όπως έχει δείξει και η διεθνής εμπειρία.

“

Η τρέχουσα μετεκλογική περίοδος είναι η πλέον πρόσφορη για την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων, όπως έχει δείξει και η διεθνής εμπειρία.

Μονόδρομος η ανάπτυξη μέσα από την εξωστρέφεια

Της Χριστίνας Σακελλαρίδη
Πρόεδρου Πανελληνίου Συνδέσμου
Εξαγωγέων

«Ανάπτυξη, ανάπτυξη και πάλι ανάπτυξη. Αυτή είναι η μεγαλύτερη πρόκληση αλλά και το μεγαλύτερο στοίχημα που καλείται να κερδίσει η Ελλάδα μετά την οριστική έξοδο από την ασφυκτική πολιτική λιτότητας που επέβαλλαν τα μνημόνια. Είναι ο μόνος δρόμος για να επουλωθούν οι πληγές που άνοιξε η πολυετής κρίση στην ελληνική οικονομία και κοινωνία αλλά και για να δημιουργηθούν καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας, οι οποίες θα δώσουν προοπτική στη νέα γενιά. Το παραπάνω στοίχημα δεν είναι εύκολο, καθώς χρειάζεται μακροχρόνια δέσμευση σε πολιτικές φιλικές προς την επιχειρηματικότητα που θα κινητοποιούν τις υγιείς και δημιουργικές δυνάμεις του τόπου.

Πρόκειται για ένα μαραθώνιο. Για αυτό και απαιτείται η εκπόνηση ενός συγκροτημένου σχεδίου, το οποίο θα βασίζεται σε δυο πυλώνες: στην ενίσχυση της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων και στην προσέλκυση επενδύσεων που θα συμβάλουν στην ανασυγκρότηση της εγχώριας παραγωγής.

Στο επίκεντρο πρέπει να τεθούν στοχευμένες φοροελαφρύνσεις και η παροχή ρευστότητας προς τις εξωστρεφείς επιχειρήσεις, οι οποίες παρά τις αντιξοότητες έχουν πετύχει σπουδαία πράγματα. Μάλιστα, με βάση την πορεία του πρώτου εξαμήνου, και υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα αλλάξουν δραματικά οι συνθήκες τους επόμενους μήνες, οι ελληνικές εξαγωγές εκτιμάται ότι θα κλείσουν τη φετινή χρονιά με άνοδο μεταξύ 5% - 8%, εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών.

Κρίσιμο στοιχείο είναι και η ενσωμάτωση της τεχνολογίας και η μεταφορά τεχνογνωσίας στην παραγωγική διαδικασία, η οποία θα βοηθήσει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών. Το παραπάνω εγχείρημα δεν είναι εύκολο, αλλά

κρύβει αρκετές δυσκολίες. Ωστόσο, είναι απαραίτητο, εάν θέλουμε να οικοδομήσουμε μια ισχυρή οικονομία που θα παράγει βιώσιμα πρωτογενή πλεονάσματα και θα αντέχει τους κραδασμούς των διεθνών αγορών, οι οποίες παραμένουν εξαιρετικά ασταθείς και ευμετάβλητες. Το ενδεχόμενο ενός άτακτου Brexit αυξάνει την αβεβαιότητα και καθιστά επιτακτική τη θωράκιση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων.

Οι πρώτες κινήσεις της νέας κυβέρνησης γεννούν αισιοδοξία για τη συνέχεια. Η άρση των capital controls, οι φοροελαφρύνσεις, ο νέος αναπτυξιακός νόμος και η επίτευξη μιας σειράς εμβληματικών αποκρατικοποιήσεων που είχαν τελατωθεί, όπως το Ελληνικό στέλνουν τα σωστά μηνύματα στη διεθνή κοινότητα.

Η εικόνα της χώρας μας στο εξωτερικό έχει αλλάξει. Ωστόσο, η επιφυλακτικότητα με την οποία αντιμετώπιζαν οι «αγορές» την Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, δεν μπορεί να αλλάξει από τη μια στιγμή στην άλλη. Χρειάζεται χρόνος για να ανακτηθεί η εμπιστοσύνη των ξένων και η αταλάντευτη δέσμευση στην υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων χωρίς παρεκκλίσεις. Δεν πρέπει να πιστέψουμε, ούτε μια στιγμή, ότι η έξοδος από τα μνημόνια ήταν το τέλος της διαδρομής, αλλά η αρχή μιας ανηφορικής αλλά ελπιδοφόρας πορείας.

Δεν υπάρχουν περιθώρια για δημοσιονομική χαλάρωση ή παροχές χωρίς φειδώ. Πρέπει όλοι να παραμείνουμε προσηλωμένοι στην επίτευξη πρωτογενών πλεονασμάτων, στον εξορθολογισμό του εμπορικού ισοζυγίου και στην τήρηση μιας συνετούς πολιτικής φοροελαφρύνσεων με αναπτυξιακό πρόσημο.

“

Οι ελληνικές
εξαγωγές
εκτιμάται ότι
θα κλείσουν
τη φετινή
χρονιά
με άνοδο
μεταξύ
5% - 8%,
εξαιρουμένων
των
πετρελαιοειδών.

Τα 10 κλειδιά για την ενίσχυση της βιομηχανίας και της μεταποίησης

Του Αθανάσιου Σαββάκη
Προέδρου Συνδέσμου Βιομηχανιών
Ελλάδος

Ο δημόσιος διάλογος, την τελευταία τουλάχιστον πενταετία, για το μεγάλο ζήτημα της ανάπτυξης της οικονομίας της πατρίδας μας και την επαναφορά της στις ανεπτυγμένες χώρες του δυτικού κόσμου, έχει επικεντρωθεί στο δίπτυχο: «Επενδύσεις και Εξαγωγές».

Άλλωστε, ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Ελλάδος είναι από τους πρώτους φορείς που εν μέσω κρίσης επιμένει στην παραγωγή διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων, με την αξιοποίηση δράσεων καινοτομίας και με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών στην παραγωγή και στη διοίκηση.

Σε κάθε περίπτωση, επιμένουμε ότι το δίπτυχο («παραγωγικές» επενδύσεις και εξαγωγές) θα πρέπει να είναι η στρατηγική ανταπόκριση της πατρίδας μας στις προκλήσεις της 4ης Βιομηχανικής επανάστασης που είναι προ των πυλών. Προτείνουμε λοιπόν να υπάρξει στρατηγικό σχέδιο για την έμπρακτη ενίσχυση της βιομηχανίας και της μεταποίησης, που θα ενισχύσει τη διεθνή ανταγωνιστικότητα των υγιών μεταποιητικών επιχειρήσεων και θα δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας.

Για τον «Σύνδεσμο Βιομηχανιών Ελλάδος» το σχέδιο αυτό πρέπει να εδράζεται σε τέσσερις άξονες:

- Στις παραγωγικές επενδύσεις,
- Στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας,
- Στην καινοτομία,
- Στη διεθνοποίηση και στην εξωστρέφεια, δηλαδή στην παραγωγή και διάθεση διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων.

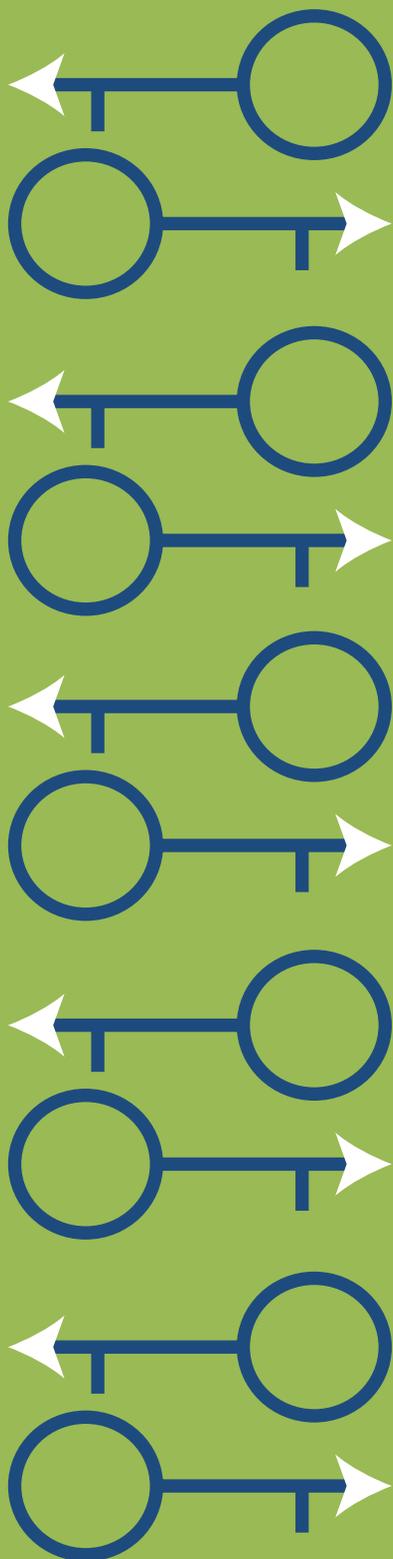
Βεβαίως, με συνολικό φορολογικό συντελεστή 50,7%, στον οποίο συμπεριλαμβάνονται εργοδοτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, η Ελλάδα, όσα στρατηγικά σχέδια για τη μεταποίηση κι αν κάνει, κι όσες προσπάθειες υιοθέτησης των κατευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κι αν υλοποιήσει, δεν θα μπορέσει ποτέ να δώσει την αναγκαία ώθηση στις παραγωγικές επενδύσεις που απαιτούνται για την ανάπτυξη της οικονομίας.

Στο πλαίσιο αυτό, κατά τον «Σύνδεσμο Βιομηχανιών Ελλάδος», χρειάζεται μια «ολιστική» αντιμετώπιση βελτίωσης του περιβάλλοντος δραστηριοποίησης των επι-

χειρήσεων του ιδιωτικού τομέα, για να μπορέσει η μεταποίηση να παράξει προϊόντα που θα είναι διεθνώς εμπορεύσιμα, να υλοποιήσει δράσεις καινοτομίας και υιοθέτησης νέων τεχνολογιών και, εν τέλει, να εισφέρει τα μέγιστα στην ανάπτυξη της Ελλάδας.

Ο ΣΒΕ, για τη μικρομεσαία μεταποιητική επιχείρηση που έχει έδρα την ελληνική περιφέρεια και η οποία ξεχασμένη από τις κυβερνήσεις παλεύει για την επιβιώσή της, προτείνει:

1. Τη μείωση του συντελεστή φορολογίας για τις επιχειρήσεις στο επίπεδο του 15%.
2. Την εκλογίκευση των εργοδοτικών εισφορών, για τη δημιουργία νέων και καλά αμειβόμενων θέσεων εργασίας στη βιομηχανία.
3. Την κατάργηση των πάσης φύσεως τελών και επιβαρύνσεων των μεταποιητικών επιχειρήσεων, τα οποία δεν έχουν καμία απολύτως ανταποδοτικότητα.
4. Την ενίσχυση της ρευστότητας των υγιών μεταποιητικών επιχειρήσεων, την εύρυθμη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος και τη διευθέτηση του μεγάλου ζητήματος των «κόκκινων» δανείων.
5. Την άσκηση έμμεσης κλαδικής βιομηχανικής πολιτικής, ειδικά για προϊόντα, κλάδους, περιφέρειες ή/και μεμονωμένες περιοχές της χώρας μας, που θα πρέπει να αναδειχθούν, καθόσον είτε κατέχουν, είτε με συγκεκριμένες αποφάσεις μπορούν να αποκτήσουν, διεθνές ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.
6. Την ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων μεταποίησης, μέσω της μείωσης του κόστους ενέργειας για τη μεταποίηση.
7. Τη διευκόλυνση υλοποίησης παραγωγικών επενδύσεων.
8. Την έμπρακτη υποστήριξη της παραγωγής καινοτομίας, ειδικά από τις μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις.
9. Την εντατικοποίηση των προσπαθειών διεθνοποίησης και εξωστρέφειας των επιχειρήσεών μας.
10. Τον ουσιαστικό έλεγχο της αγοράς.

“

Απαιτείται στρατηγικό σχέδιο για την έμπρακτη ενίσχυση της βιομηχανίας και της μεταποίησης, που θα ενισχύσει τη διεθνή ανταγωνιστικότητα και θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας.

Συνδέοντας τον αέρα με τη θάλασσα

Του Νικόλα Χαραλάμπους
Πρόεδρου, Διευθύνοντος Συμβούλου
και ιδρυτή της εταιρείας Υδροπλάνα
Ελλάδας Α.Ε.

Οι Μεταφορές είναι το θέμα που βρίσκουμε πάντα στην ατζέντα συζητήσεων, γνωρίζοντας το ρόλο που έχουν στη ζωή και την οικονομία οποιασδήποτε χώρας και η Ελλάδα δεν θα μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση.

Διαχρονικά, η ναυτιλία και οι εναέριες μεταφορές έχουν αποτελέσει τους δύο από τους πιο βασικούς πυλώνες στον κλάδο των μεταφορών, εξυπηρετώντας τη μετακίνηση χιλιάδων επιβατών και φορτιών. Όμως, παρόλη την προσπάθεια εξέλιξης και ανάπτυξης τους για τη μέγιστη συνεισφορά τους και την κάλυψη όλων των αναγκών που προκύπτουν, υπάρχουν αντικειμενικές δυσκολίες και εμπόδια που είναι εμφανή τόσο σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς όσο και στον απλό πολίτη.

Όσον αφορά στις εναέριες μεταφορές, στην ελληνική επικράτεια δεν συναντάμε παραπάνω από 31 αεροδρόμια εκ των οποίων τα περισσότερα είναι μικρά με τις αεροπορικές εταιρείες που εκτελούν πτήσεις να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους με υψηλό κόστος για τον επίδοξο επιβάτη. Η ζήτηση είναι σχεδόν πάντα μεγαλύτερη από την προσφορά δρομολογίων και προσφερόμενων θέσεων που μπορεί να υποστηρίξει μια αεροπορική εταιρία, ειδικά για δρομολόγια σε περιοχές που δεν αποτελούν τα παραδοσιακά μεγάλα κέντρα μεταφορικού ενδιαφέροντος.

Στον αντίποδα, ο ναυτιλιακός κλάδος και η μεταφορά με πλοίο εν γένει χαρακτηρίζεται από τις μεγάλες χρονικά αποστάσεις, τη δυσκολία κάλυψης τακτικών δρομολογίων σε όλα τα λιμάνια νησιωτικών και παραθαλάσσιων περιοχών μας σε όλες τις εποχές του χρόνου και όχι μόνο στην υψηλή τουριστική σεζόν που είναι κατά κύριο λόγο η περίοδος Ιουνίου - Σεπτεμβρίου.

Η θέληση για επινόηση τρόπων και μεθόδων που θα αναδείξουν τα εθνικά μεταφορικά μας δίκτυα, φέρνει στο προσκήνιο και στην «εμπορική ζωή» της Ελλάδας

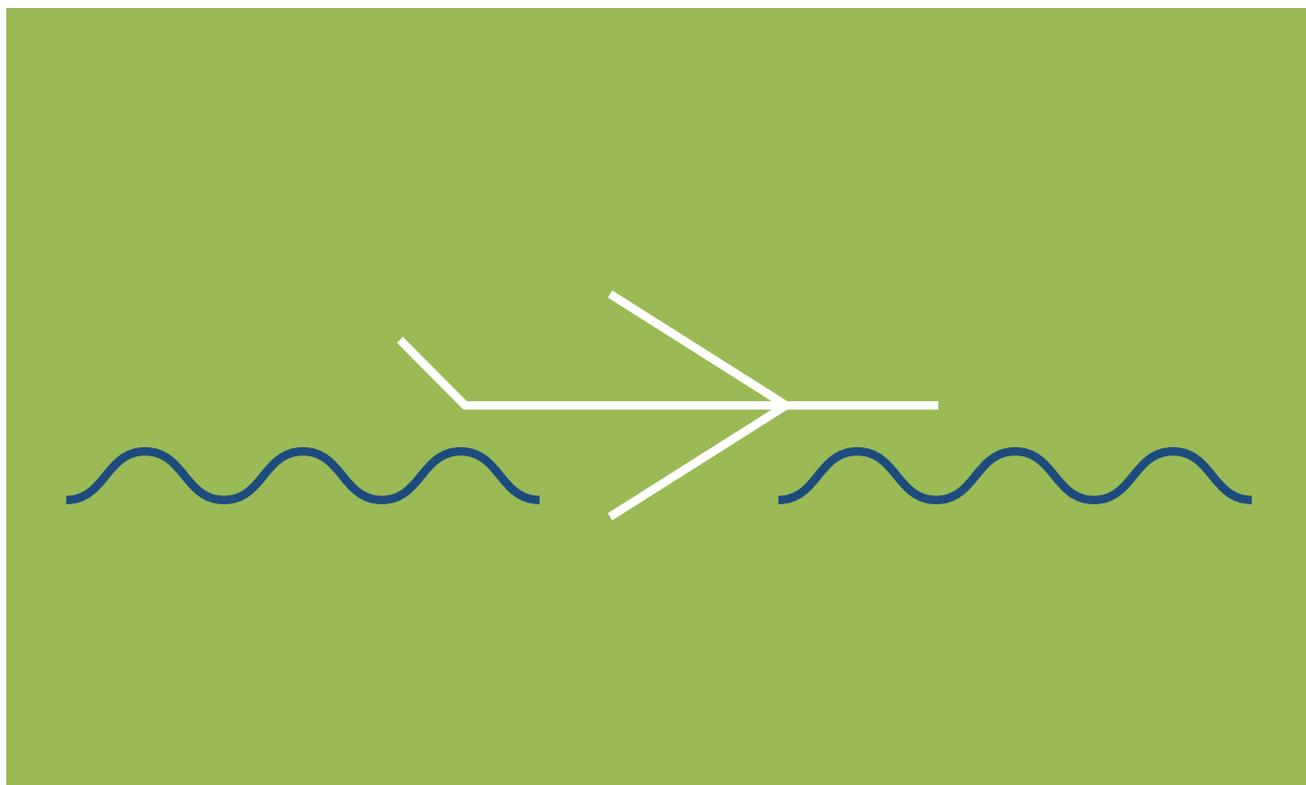
ένα νέο τομέα. Τον τομέα των υδροπλάνων. Η πλειύση με υδροπλάνο καθιστά ικανή τη μεταφορά επιβατών και φορτιών μέσω αέρα ενώ το σκάφος είναι ικανό να κινείται εξίσου σε υδάτινη επιφάνεια, συνδυάζοντας τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η μεταφορά από αέρα και θάλασσα.

Η πιθανή ενίσχυση και συνεισφορά των μεταφορών με την πτητική λειτουργία των υδροπλάνων, μόνο καινούργια δεν μπορεί να θεωρείται στον ελλαδικό χώρο καθώς πριν τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο παρουσίασαν μεγάλη συγκοινωνιακή ανάπτυξη σε διάφορες περιοχές της χώρας. Την εμφάνισή τους έκαναν ξανά τα πρώτα χρόνια της νέας χιλιετίας, μέσω ιδιωτικής πρωτοβουλίας και σε περιορισμένο εύρος πτήσεων και προορισμών χωρίς όμως να αντέξει το εγχείρημα, καθώς δεν υπήρχε και το κατάλληλο θεσμικό και νομοθετικό πλαίσιο για να στηρίξει την ενέργεια αυτή.

Η ύπαρξη δικτύου υδατοδρομίων, των εγκαταστάσεων δηλαδή από τα οποία γίνεται η προσθαλάσσιωση και η αποθαλάσσιωση των υδροπλάνων αλλά και η λειτουργία τους, μπορούν να φέρουν μια νέα πνοή στο χώρο των μεταφορών, ωφελούμενα από τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η ίδια η γεωλογική δομή της Ελλάδας μια ακτογραμμή που είναι από τις μεγαλύτερες στον κόσμο και ένα εγχώριο θαλάσσιο περιβάλλον με πάνω από 3.000 νησιά.

Η χρήση των υδροπλάνων δεν αποτελεί όμως μόνο άλλο ένα βέλος στη φαρέτρα του κράτους, των επιχειρησών και επιχειρήσεων για ασφαλείς και ταχείς μεταφορές. Στην πραγματικότητα αποτελεί κύριο παράγοντα περαιτέρω ανάπτυξης παραδοσιακών βιομηχανιών της χώρας μας, όπως ο τουρισμός δημιουργώντας συνεχώς νέες ευκαιρίες.

Η μεταφορά με υδροπλάνα και η ύπαρξη σύγχρονων υδατοδρομίων, θα ενισχύσει την αίγλη των νησιών που ήδη έχουν ισχυρό τουριστικό brand name και παγκό-

σμιο απόηχο όπως η Σαντορίνη και η Μύκονος αλλά και αυτών με ραγδαία αναπτυσσόμενη τουριστική ταυτότητα, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να αναπτύξουν εναλλακτικές μορφές τουρισμού που συνδυάζονται με την εμπειρία της πτήσης με υδροπλάνο με χαρακτηριστικό παράδειγμα τη μίσθωση αεροσκάφους για περιηγητικές πτήσεις πάνω από αξιοθέατα.

Αδιαμφισβήτητα θα αποτελέσει ένα νέο αλλά και βασικό πυλώνα της συγκοινωνιακής συνέχειας του νησιωτικού μας χώρου, καθώς η χρήση υδροπλάνου συμβάλλει στην άρση της απομόνωσης των πιο μικρών νησιών ή παράκτιων περιοχών, όπου δεν είναι δυνατή η κατασκευή αεροδρομίων, ενώ η μεταξύ τους ακτοπλοϊκή σύνδεση είναι δυσχερής, ειδικά κατά τη χειμερινή περίοδο.

Πέρα από το κομμάτι του τουρισμού και των συγκοινωνιακών επιλογών, ο ερχομός των υδροπλάνων θα παίξει εξίσου σημαντικό ρόλο στην αμεσότητα των εμπορευματικών μεταφορών όπως επίσης και στον τομέα της υγείας με τις αεροδιακομιδές των ασθενών να γίνονται σαφώς ταχύτερες.

Ο θετικός αέρας αλλαγών που δύναται να φέρει το project των υδροπλάνων δεν θα μπορούσε να μην περιλαμβάνει αυτό που περιόρισε η οικονομική κρίση των τελευταίων χρόνων: το άνοιγμα νέων θέσεων εργασίας.

Οι νέες επαγγελματικές ευκαιρίες ξεκινούν με την κατασκευή και τη λειτουργία των υδατοδρομίων δημιουργώντας την κατάλληλη υποδομή για την επιχειρησιακή υποστήριξη των υδροπλάνων.

Τα δεκάδες περιφερειακά αλλά και τα κεντρικά μητροπολιτικά υδατοδρόμια της χώρας σχεδιάζονται στρατηγικά και προορίζονται ώστε να προσελκύσουν εμπορικές συνεργασίες με τοπικές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών π.χ. εστίασης, ξενοδοχειακές μονάδες, ή καταστήματα με

τοπικά προϊόντα και αναμνηστικά ενθύμια δίνοντας γενικότερα ώθηση στην τοπική κοινωνία. Παράλληλα, εταιρείες που θα αναλάβουν το πτητικό κομμάτι των υδροπλάνων οδηγούνται στην ίδρυση ακαδημιών για μηχανικούς και πιλότους εξειδικεύοντας την εκπαίδευση γύρω από το χώρο του υδροπλάνου, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται κατηγορίες θέσεων εργασίας που δεν προϋπήρχαν.

Σε νευραλγικούς χώρους, όπως αυτός της μεταφοράς σε μια χώρα, η συνεχής εξέλιξη του δικτύου της είναι επιτακτική για τη διευκόλυνση όλων των πλευρών, εμπορικών και μη.

Στην περίπτωση της Ελλάδας ο συνδυασμός νερού και αέρα φέρνει στο προσκήνιο, κάτι εναλλακτικό. Τη δυνατότητα μεταφοράς με τη χρήση υδροπλάνου, που είναι ένα μέσο που έρχεται να συμπληρώσει, να ισχυροποιήσει τις ήδη υπάρχουσες αεροπορικές και ακτοπλοϊκές μεταφορικές συνήθειες πολιτών και επιχειρήσεων, έχοντας στοιχεία της ταυτότητάς τους την πάνω από όλα ασφαλή, γρήγορη αλλά και οικονομική μεταφορά όσων την επιλέγουν.

“

Η χρήση των υδροπλάνων αποτελεί κύριο παράγοντα περαιτέρω ανάπτυξης παραδοσιακών βιομηχανιών της χώρας μας, όπως ο τουρισμός δημιουργώντας συνεχώς νέες ευκαιρίες.

Τριμηνιαίοι εθνικοί λογαριασμοί

2ο Τρίμηνο 2019/2ο Τρίμηνο 2018: +1,9% (Προσωρινά στοιχεία, εποχικά διορθωμένα σε όρους όγκου)

Με βάση τα διαθέσιμα εποχικά διορθωμένα στοιχεία, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σε όρους όγκου², κατά το 2ο τρίμηνο 2019, παρουσίασε αύξηση κατά 0,8%, σε σχέση με το 1ο τρίμηνο 2019, ενώ σε σύγκριση με το 2ο τρίμηνο 2018 παρουσίασε αύξηση κατά 1,9%.

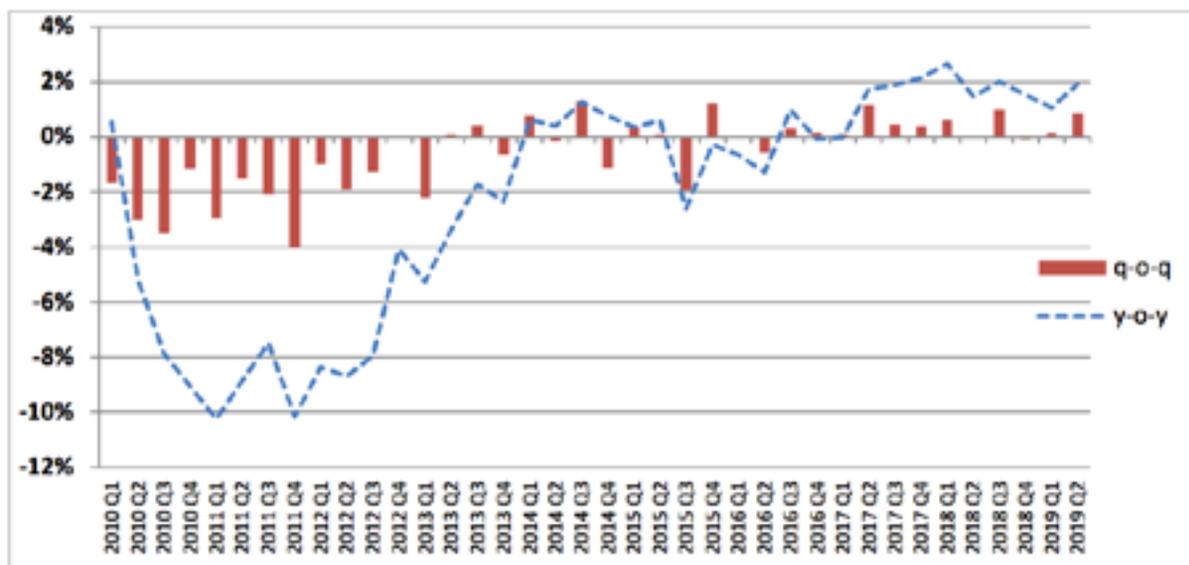
Με βάση μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σε όρους όγκου, κατά το 2ο τρίμηνο 2019 παρουσίασε αύξηση κατά 1,9% σε σχέση με το 2ο τρίμηνο 2018.

Οι μεταβολές των κυριότερων μακροοικονομικών μεγεθών σε όρους όγκου με εποχική διόρθωση έχουν ως εξής:

- Η συνολική τελική καταναλωτική δαπάνη αυξήθηκε κατά 0,7% σε σχέση με το 1ο τρίμηνο του 2019.
- Οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου αυξήθηκαν κατά 2,4% σε σχέση με το 1ο τρίμηνο του 2019.
- Αύξηση κατά 3,3% σε σχέση με το 1ο τρίμηνο του 2019 παρουσίασαν οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών. Οι εξαγωγές αγαθών αυξήθηκαν κατά 4,2% ενώ οι εξαγωγές υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά 2,8%.
- Μείωση κατά 0,8% σε σχέση με το 1ο τρίμηνο του 2019 παρουσίασαν οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών. Οι εισαγωγές αγαθών μειώθηκαν κατά 0,9% ενώ οι εισαγωγές υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά 1,2%.

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν σε όρους όγκου
 Στοιχεία με εποχική και ημερολογιακή διόρθωση (Έτος Αναφοράς: 2010)
 Μεταβολές (%) ανά τρίμηνο (q-o-q) και έτος (y-o-y) 2010-2019

Αύξηση καταγράφων οι εξαγωγές

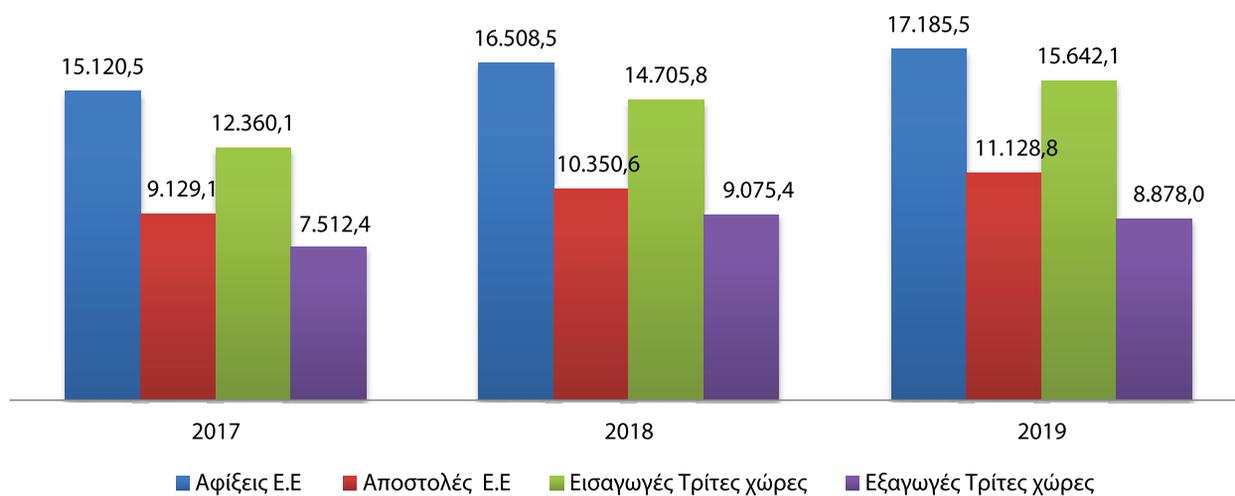

Η συνολική αξία των εξαγωγών - αποστολών, κατά τον μήνα Ιούλιο 2019 ανήλθε στο ποσό των 3.174,2 εκατ. ευρώ (3.571,7 εκατ. δολάρια) έναντι 2.961,2 εκατ. ευρώ (3.470,7 εκατ. δολάρια) κατά τον ίδιο μήνα του έτους 2018 παρουσιάζοντας αύξηση, σε ευρώ, 7,2%. Η αντίστοιχη αξία χωρίς τα πετρελαιοειδή κατά το μήνα Ιούλιο 2019 παρουσίασε αύξηση κατά 161,4 εκατ. ευρώ δηλαδή 8,4% και η αντίστοιχη αξία χωρίς τα πετρελαιοειδή και τα πλοία κατά το μήνα Ιούλιο 2019 παρουσίασε αύξηση κατά 164,9 εκατ. ευρώ, δηλαδή 8,6%, σε σχέση με τον μήνα Ιούλιο 2018.

Το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου κατά τον μήνα Ιούλιο 2019 ανήλθε σε 1.828,1 εκατ. ευρώ (2.023,1 εκατ. δολάρια) έναντι 1.719,0 εκατ. ευρώ (1.982,2 εκατ. δολάρια) κατά τον ίδιο μήνα του έτους 2018, παρουσιάζοντας αύξηση, σε ευρώ, 6,3%. Η αντίστοιχη αξία χωρίς τα πετρελαιοειδή κατά τον μήνα Ιούλιο 2019 παρουσίασε αύξηση του ελλείμματος κατά 47,5 εκατ. ευρώ, δηλαδή 3,1%, ενώ η αντίστοιχη αξία χωρίς τα πετρελαιοειδή και τα πλοία κατά τον μήνα Ιούλιο 2019 παρουσίασε αύξηση κατά 30,0 εκατ. ευρώ, δηλαδή 2,0%, σε σχέση με τον μήνα Ιούλιο 2018.

Η συνολική αξία των εισαγωγών - αφίξεων κατά το χρονικό διάστημα Ιανουαρίου - Ιουλίου 2019 ανήλθε στο ποσό των 32.827,6 εκατ. ευρώ (36.927,9 εκατ. δολάρια) έναντι 31.214,4 εκατ. ευρώ (37.448,7 εκατ. δολάρια) κατά το ίδιο διάστημα του έτους 2018, παρουσιάζοντας αύξηση, σε ευρώ 5,2%. Η αντίστοιχη αξία χωρίς τα πετρελαιοειδή παρουσίασε αύξηση κατά 1.517,3 εκατ. ευρώ, δηλαδή 6,7%. και η αντίστοιχη αξία χωρίς τα πετρελαιοειδή και τα πλοία παρουσίασε αύξηση κατά 1.505,7 εκατ. ευρώ, δηλαδή 6,7%, σε σχέση με τον μήνα Ιούλιο 2018.

Εισαγωγές - Αφίξεις, Εξαγωγές - Αποστολές
Ιανουάριος - Ιούλιος 2017-2019 εκατ.€

ΔΙΑΦΗΜΙΣΟΥ

ΕΔΩ

213-21.41.866

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ Ο.Ε.Ε

1ο Περιφερειακό Τμήμα Θράκης

oee1pt@oe-e.gr

Μ. Βασιλείου 3 / 69132 Κομοτηνή

Τηλ. / Fax. 25310-23035

2ο Περιφερειακό Τμήμα Ανατολικής Μακεδονίας

oee2pt@oe-e.gr

Μεραρχίας 14 / 62100 Σέρρες

Τηλ. / Fax. 23210-67970

Γραφείο Καβάλας: Βενιζέλου 34 / 64100 Καβάλα

Τηλ. 2510-232966

oeeamz@otenet.gr

3ο Περιφερειακό Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας

oee3pt@oe-e.gr

Αριστοτέλους 26 / 54623 Θεσσαλονίκη

Τηλ. 2310-275727-8 / **Fax.** 2310-275728

4ο Περιφερειακό Τμήμα Κεντροδυτικής Μακεδονίας

oee4pt@oe-e.gr

Μαλακούση 10 / 59131 Βέροια

Τηλ. / Fax. 23310-29111

5ο Περιφερειακό Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας

oee5pt@oe-e.gr

Κωστή Παλαμά 6 / 50132 Κοζάνη

Τηλ. / Fax. 24610-27783

6ο Περιφερειακό Τμήμα Ηπείρου

oee6pt@oe-e.gr

Ν. Ζέρβα 28-30 / 45332 Γιάννινα

Τηλ. / Fax. 26510-70400

7ο Περιφερειακό Τμήμα Θεσσαλίας

oee7pt@oe-e.gr

Παπαναστασίου 21/41222 Λάρισα

Τηλ. 2410-531422 **Fax.** 2410-533123

8ο Περιφερειακό Τμήμα Κεντρικής Στερεάς Ελλάδας

oee8pt@oe-e.gr

Πλατεία Ελευθερίας 3 (3ος όροφος) / 35131 Λαμία

Τηλ. & Fax. 22310-38882

9ο Περιφερειακό Τμήμα Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας

oee9pt@oe-e.gr

Λ. Χαϊνά 75 & 25ης Μαρτίου / 34132 Χαλκίδα

Τηλ. / Fax. 22210-80710

10ο Περιφερειακό Τμήμα Βορειοδυτικής Πελοποννήσου

oee10pt@oe-e.gr

Ζαΐμη 21 / 26223 Πάτρα

Τηλ. 2610-221645 **Fax.** 2610-273767

11ο Περιφερειακό Τμήμα Νοτιοανατολικής Πελοποννήσου

oee11pt@oe-e.gr

Πλ. Κολοκοτρώνη 8 / 22100 Τρίπολη

Τηλ. / Fax. 2710-233582

12ο Περιφερειακό Τμήμα Δωδεκανήσου

oee12pt@oe-e.gr

Γ. Σεφέρη 8ο Εμπορικό Κέντρο ΜΗΔΙΑ / 85100 Ρόδος

Τηλ. / Fax. 22410-66660

13ο Περιφερειακό Τμήμα Ανατολικού Αιγαίου

oee13pt@oe-e.gr

Ελ. Βενιζέλου 6B / 81100 Μυτιλήνη

Τηλ. / Fax. 22510-25634

14ο Περιφερειακό Τμήμα Ανατολικής Κρήτης

oee14pt@oe-e.gr

Εθν. Αντιστάσεως 105 / 71306 Ηράκλειο

Τηλ. 2810-223997 / 332837 / 301935 **Fax.** 2810-224595

15ο Περιφερειακό Τμήμα Δυτικής Κρήτης

oee15pt@oe-e.gr

Μυλωνογιάννη 15Α & Κριάρη, 2ος όροφος / 73135 Χανιά

Τηλ. / Fax. 28210-94505

16ο Περιφερειακό Τμήμα Ιονίων Νήσων

oee16pt@oe-e.gr

Εθνική Οδός Κέρκυρας- Παλαιοκαστρίτσας,

Αλυκές Ποταμού (1ος Όροφος), Κέρκυρα

Τηλ. / Fax. 26610-41148

ΦΡΟΝΤΙΔΑ.
ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ.
ΙΣΟΤΗΤΑ.

ΑΝ ΕΝΩΘΟΥΜΕ ΟΛΟΙ ΘΑ ΤΑ ΚΑΤΑΦΕΡΟΥΜΕ*

«Το Χαμόγελο του Παιδιού», έχοντας αναγνωριστεί διεθνώς, με όραμα: το Χαμόγελο κάθε παιδιού, υλοποιεί πανελλαδικά, 365 ημέρες το χρόνο, 24 ώρες την ημέρα, αποτελεσματικές και άμεσες δράσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση συγκεκριμένων φαινομένων που απειλούν τα παιδιά.

Μέχρι σήμερα «Το Χαμόγελο του Παιδιού» έχει στηρίξει περισσότερα από 1.200.000 παιδιά και τις οικογένειές τους. Παιδιά θύματα κάθε μορφής Βίας, Παιδιά θύματα Εξαφάνισης, Παιδιά με προβλήματα Υγείας, Παιδιά που βρίσκονται ή απειλούνται να βρεθούν σε κατάσταση φτώχειας, έχουν βρει λύση.

*Από το ημερολόγιο του Ανδρέα Γαυνόπουλου, 9-11-1995

ΠΑΙΔΙΑ ΘΥΜΑΤΑ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗΣ ΒΙΑΣ

ΠΑΙΔΙΑ ΘΥΜΑΤΑ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗΣ

ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ

ΠΑΙΔΙΑ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΟΤΟΧΕΙΑΣ

☎ 11040 (αστική χρέωση)

@ info@hamogelo.gr

🌐 www.hamogelo.gr

